



Na osnovu člana 8. Statuta Federalnog zavoda za zapošljavanje, a u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/00, 41/01, 22/05), Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje na 64. sjednici održanoj 16.03.2020. godine donio je

ODLUKU

o usvajanju Izvještaja o radu
Federalnog zavoda za zapošljavanje
za 2019. godinu

I

Usvaja se Izvještaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2019. godinu.

II

Izvještaj iz tačke I ove odluke, koji je sastavni dio ove odluke, dostavit će se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike na dalju nadležnost.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.



Broj: 01/1-45-1987/20
Datum: 16.03.2020. godine



**IZVJEŠTAJ O RADU
FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE
ZA 2019. GODINU**

Sarajevo, marta 2020. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. STANJE I TENDENCIJE NA TRŽIŠTU RADA	6
2.1. Zaposlenost.....	6
2.2. Nezaposlenost.....	6
2.3. Nezaposlenost po kantonima.....	7
2.4. Spolna struktura evidentiranih nezaposlenih osoba	8
2.5. Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih osoba.....	8
2.6. Starosna struktura evidentiranih nezaposlenih osoba.....	8
2.7. Promjene u evidenciji nezaposlenih osoba (prijave i odjave)	9
2.8. Analiza potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH.....	10
3. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI	11
3.1. Novčana naknada.....	11
3.2. Zdravstveno osiguranje.....	11
3.3. Penzijsko i invalidsko osiguranje	12
3.4. Uplata nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje.....	12
3.5. Rješavanje u drugostepenom postupku	13
3.6. Primjena međunarodnih sporazuma/ugovora o socijalnom osiguranju.....	13
3.7. Obaveza prema Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.....	14
4. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA	15
4.1. Realizacija programa i mjera iz prethodnih godina.....	16
4.2. Program sufinansiranja zapošljavanja 2019	16
4.2.1 „Prvo radno iskustvo 2019“.....	16
4.2.2 „Zapošljavanje žena 2019“	16
4.2.3 „Prilika za sve 2019 – mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja“	16
4.2.4 „Nova prilika 2019“	17
4.2.5 „Doprinos 500 – 2019“	17
4.2.6 „Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019“.....	17
4.2.7 „Javni radovi 2019“	17
4.2.8 „Tražim poslodavca 2019“	17
4.2.9 „Služba u zajedničkim projektima 2019“.....	17
4.3. Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019.....	18
4.3.1 „Poduzetništvo za mlade 2019“	18
4.3.2 „Poduzetništvo za žene 2019“	18
4.3.3 „Poduzetništvo za sve 2019“	19
4.3.4 „Druga prilika 2019“	19
4.4. Program pripreme za rad – Obukom do zaposlenja 2019.....	19
4.5. Program zapošljavanja Roma u 2019. godini.....	19
4.6. Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama	20
4.7. Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja	21
4.8. Programi i mjere kantonalnih službi za zapošljavanje	22
4.9. Unapređenje savjetodavnog rada u službama za zapošljavanje	24
4.10. Saradnja sa obrazovnim sistemom	26
5. AKTIVNOSTI KOJE SE REALIZIRAJU U SARADNJI S AGENCIJOM ZA RAD I ZAPOŠLJAVANJE BIH	27
5.1. Zapošljavanje bosanskohercegovačkih zdravstvenih radnika –njegovatelja u Saveznoj Republici Njemačkoj.....	27

5.2. Zapošljavanje državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji.....	27
5.3. Ferijalni rad studenata u Saveznoj Republici Njemačkoj.....	27
6. MONITORING I EVALUACIJA	28
7. ZAPOŠLJAVANJE STRANACA	29
8. AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU RADA FEDERALNOG ZAVODA I KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE	33
8.1. Stručno osposobljavanje zaposlenika.....	33
8.2. Plan integriteta Federalnog zavoda.....	34
8.3. Primjena finansijskog upravljanja i kontrole.....	34
9. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	35
10. UPRAVNI ODBOR	36
11. KOORDINACIJA RADA KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE	37
12. INFORMISANJE.....	37
13. SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA.....	38
14. PREGLED OSNOVNIH PODATAKA I ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA	39

1. UVOD

U skladu sa zakonskim nadležnostima, strateškim i programsko-planskim dokumentima rada i finansijskim planom, Federalni zavod za zapošljavanje (Federalni zavod) je u 2019. godini provodio aktivnosti na obezbjeđenju odgovarajuće materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, pripremi i realizaciji programa i mjera aktivne politike zapošljavanja u Federaciji BiH, s posebnim naglaskom na brznoj integraciji nezaposlenih osoba na tržište rada, te izvršavanju ostalih nadležnosti utvrđenih zakonom.

U izvještajnom periodu usvojeni su Izveštaj o radu za 2018. godinu, kvartalni finansijski izvještaji, polugodišnji i godišnji izvještaj za 2018. godinu o izvršavanju Finansijskog plana, Godišnji izvještaj o FUK-u za 2018. godinu i Izvještaj o popisu imovine i obaveza Federalnog zavoda sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, te Finansijski plan za 2020. sa procjenom za 2021. i 2022. godinu, Trogodišnji plan rada za period 2020.-2022., Godišnji plan rada i Program rada za 2020. godinu,.

Nakon izvršenja obaveza koje se odnose na materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, a vodeći računa o zakonom utvrđenim prioritetima, Federalni zavod je raspoloživa finansijska sredstva usmjeravao u programe aktivne politike zapošljavanja, čime se uticalo na prekid nezaposlenosti velikog broja dugotrajno nezaposlenih osoba, omogućavanje sticanja prvog radnog iskustva za mlade, te zapošljavanje ostalih teže zapošljivih i specifičnih kategorija nezaposlenih osoba.

U 2019. godini nastavljeni su trendovi povećanja broja zaposlenih i smanjenja broja nezaposlenih osoba, a na što su u određenom omjeru uticali i programi aktivne politike zapošljavanja koje su u prethodnom periodu implementirane putem Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.

Prihod Federalnog zavoda po osnovu doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti u 2019. godini je iznosio 50.812.332 KM što je u odnosu na 2018. godinu više za 6,7%, a u skoro istom omjeru povećana je naplata doprinosa za osiguranje u slučaju nezaposlenosti u svim javnim službama za zapošljavanje u Federaciji BiH u odnosu na 2018. godinu, što sa rastom naplate ostalih doprinosa također ukazuje na trend povećanja broja zaposlenih u Federaciji BiH.¹

Zabilježen je i rast prosječne neto plaće u 2019. godini u Federaciji BiH (928 KM) odnosu na 2018. godinu za 4,3%.

Prema podacima Agencije za unapređenje stranih investicija, odnosno Centralne banke BiH, za devet mjeseci 2019. godine, realizovan je 861 milion KM direktnih stranih investicija u Bosni i Hercegovini, što je u odnosu na isti period iz 2018. godine povećanje za 29%.²

Međutim, prema izvještaju Svjetske banke, *Lahkoća poslovanja u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu (Doing business 2019)*, Bosna i Hercegovina još uvijek ima slabo rangiranu poziciju i nalazi se na 89. mjestu na listi od 190 država.³

¹<http://pufbih.ba/v1/public/upload/files/Izvjestaj%20o%20radu%20PUFBIH%20za%202019%20godinu%20.pdf>

² <http://www.fipa.gov.ba/informacije/statistike/investicije/default.aspx?id=180&langTag=bs-BA>

³ Lahkoća poslovanja je dokument koji analizira koliko je lahko lokalnom poduzetniku, prema važećoj zakonskoj regulativi zemlje, otvoriti malo ili srednje preduzeće i poslovati. Objavljeni podaci predstavljaju ocjene poslovnih propisa i njihove primjene, koje utiču na 11 područja životnog ciklusa preduzeća, na osnivanje preduzeća, pribavljanje građevinskih dozvola, priključenje električne energije, registraciju imovine, mogućnost kreditiranja, zaštitu investitora, poreznu

Također, Bosna i Hercegovina je, prema podacima Agencije za statistiku BiH, u 2019. godini ostvarila izvoz u vrijednosti od 11,4 milijarde KM što je nešto manje (3,4%) manje u odnosu na 2018. godinu, dok je uvoz iznosio 19,4 milijarde KM⁴ (1,2% više) što ukazuje na usporavanje izvozno orijentisane proizvodnje. Pored toga, industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u 2019. godini bilježi smanjenje za 5,5% u odnosu na 2018. godinu.⁵

Prema Anketi o radnoj snazi za 2019. godinu, stopa nezaposlenosti mladih (15-24) iznosi 39% i bilježi smanjenje za 2% u odnosu na prethodnu godinu.⁶ I pored smanjenja stope nezaposlenosti mladih, ovoj kategoriji nezaposlenih osoba, zajedno sa ženama i osobama s nižim kvalifikacijama ili bez kvalifikacija, je potrebna strateška ili programska intervencija, jer se još uvijek suočava s izrazito smanjenim šansama za zaposlenje, te povećanim rizikom dugotrajne nezaposlenosti ili odlaskom u inostranstvo. Prema istom dokumentu i dalje je registrovana veoma niska stopa aktivnosti 39,10%. Također, u radno sposobnom stanovništvu još uvijek participira veliki broj osoba bez kvalifikacije (36,40%) i starijih od 50 godina (31,50%), te je primjetno smanjenje populacije.

Sve izražajnije su situacije da poslodavci u određenim djelatnostima imaju poteškoće u pronalaženju adekvatnog kadra za upražnjena radna mjesta i sve je izraženija strukturna neravnoteža između ponude i potražnje na tržištu rada tj. neusklađenost u pogledu zanimanja, vještina ili regionalnog rasporeda. Također, na strukturu raspoložive radne snage i ukupno stanje na tržištu rada sve više utiče i migracija u inostranstvo, naročito mladih i stručnih kadrova. Još uvijek je prisutan visok udio zaposlenih u neformalnoj ekonomiji u ukupnom broju zaposlenih⁷ (naročito u oblasti poljoprivrede, ali i trgovine, ugostiteljstva i građevine), što predstavlja problem neloyalne konkurencije među poslodavcima, te utiče na naplatu poreza i doprinosa kao i sagledavanje realne stope zaposlenosti i nezaposlenosti, ali i na socijalni status i prava osoba koje rade u takvom okruženju.

Funkcionisanje Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje se ne može posmatrati izolirano u odnosu na ukupne globalizacijske promjene, zakonski okvir i poslovni ambijent (sve izražajnije migracije i promjena demografske strukture, nepromijenjena porezna politika, uvođenje novih tehnologija, zahtjevi za povećanjem produktivnosti radne snage, itd.), te se u proteklom periodu razvijalo partnerstvo sa svim sudionicima koji mogu doprinijeti poboljšanju na tržištu rada.

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za 2019. godinu izrađen je na način da obuhvata podatke o provođenju aktivnosti iz osnovnih funkcija i nadležnosti, kao i druge podatke o ključnim aspektima tržišta rada. U izveštaju su opisane realizirane aktivnosti iz oblasti materijalne i socijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, mjera aktivne politike zapošljavanja i koordinacije rada službi za zapošljavanje, te statističko i analitičko praćenje kretanja na tržištu rada, unapređenje rada Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje, informacione tehnologije, saradnja sa međunarodnim organizacijama i institucijama, informisanje, djelovanje Upravnog odbora i brojne druge aktivnosti.

politiku, međunarodnu trgovinu, regulaciju tržišta rada, izvršenje ugovora i rješavanje nesolventnosti. <http://fzzpr.gov.ba/bs/pubs/28/6/doing-business--lakoca-poslovanja>

⁴ http://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2020/ETR_01_2019_12_0_HR.pdf

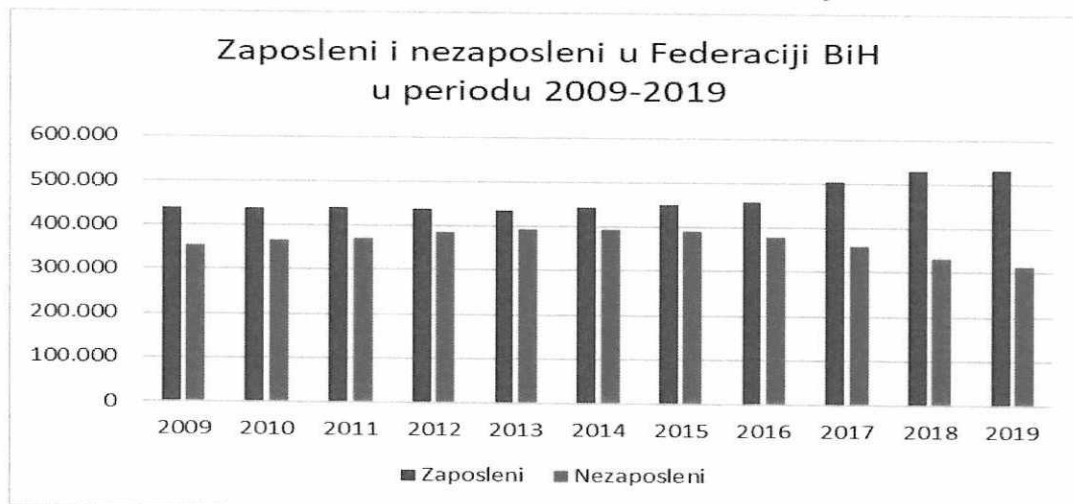
⁵ http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2020/IND_01_2019_12_0_SR.pdf

⁶ http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2019/LAB_00_2019_Y1_0_BS.pdf

⁷ Dijagnoza tržišta rada, Ekonomski institut, Sarajevo, 2015

2. STANJE I TENDENCIJE NA TRŽIŠTU RADA

Federalni zavod je u saradnji s kantonalnim službama za zapošljavanje u 2019. godini, u skladu s programsko-planskim dokumentima i Finansijskim planom, svoje aktivnosti usmjeravao na provođenje ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uslovi za zapošljavanje i materijalno-socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme nezaposlenosti. U Federaciji BiH nastavljen je trend povećanja broja zaposlenih i smanjenja broja nezaposlenih, tokom 2019. godine.



2.1. Zaposlenost

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2019. godini prosječno je bilo zaposleno 531.483 radnika, što je u odnosu na prosjek 2018. godine (519.803) više za 11.683 radnika, odnosno 2,24%. Najveće povećanje broja zaposlenih u 2019. u odnosu na 2018. godinu zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: trgovina, prerađivačka industrija, hotelijerstvo i ugostiteljstvo, informacije i komunikacije i građevinarstvo.

Iako je zabilježen rast broja zaposlenih, stopa zaposlenosti u Federaciji BiH prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u 2019. godini iznosila je 31,9% što znači da je ostala na istom nivou u poređenju s rezultatima iz 2018. godine.⁸

2.2. Nezaposlenost

Prosječan broj nezaposlenih u 2019. godini bio je 313.570 i u odnosu na prosjek 2018. godine (335.611) manji je za 22.041, odnosno 6,57%.

Stopa nezaposlenosti prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u 2019. godini iznosila je 18,4% i manja je u odnosu na prethodnu godinu za 0,8%.⁹

Prosječna evidenciona stopa nezaposlenosti¹⁰ u Federaciji BiH u 2019. godini iznosila je 37,10% i ima tendenciju pada (2,13%) u odnosu na prethodnu godinu.

⁸ Anketa o radnoj snazi 2019, Agencija za statistiku BiH, Sarajevo, 2019, http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2019/LAB_00_2019_Y1_0_BS.pdf i <http://fzs.ba/index.php/2019/07/12/anketa-o-radnoj-snazi-2019-ars-2019/>

⁹ Anketa o radnoj snazi 2019, Agencija za statistiku BiH, Sarajevo, 2019, http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Bilteni/2019/LAB_00_2019_Y1_0_BS.pdf i <http://fzs.ba/index.php/2019/07/12/anketa-o-radnoj-snazi-2019-ars-2019/>

Tabela 1: Pregled osnovnih pokazatelja o nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2019. godini

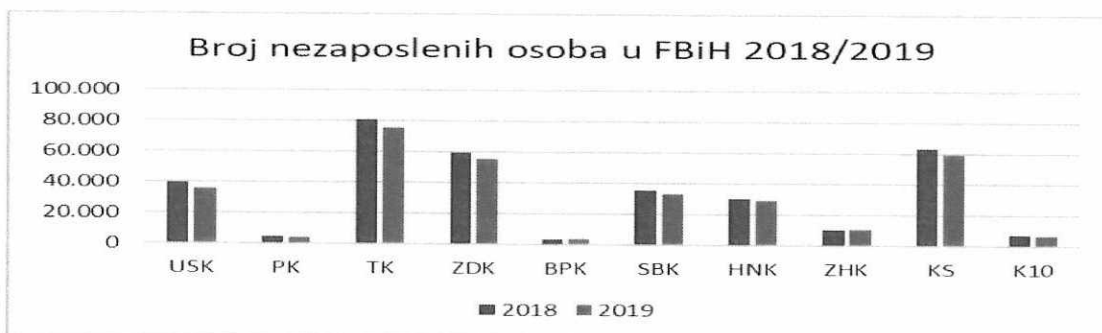
Pokazatelji	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
1. Broj zaposlenih	527.520	523.658	525.401	530.466	532.779	533.480	533.391	529.357	534.031	536.291	536.210	535.206
2. Broj nezaposlenih	328.503	326.266	321.618	314.069	308.607	308.443	310.185	311.150	309.493	308.214	308.433	307.864
2.1. Žene	187.847	186.798	184.884	181.891	179.425	179.705	181.650	182.500	180.421	179.617	179.862	179.336
3. Stručne osobe	224.960	223.061	219.218	213.112	208.657	209.162	211.554	212.842	211.278	210.603	210.911	210.835
4. Nestručne osobe	103.543	103.205	102.400	100.957	99.950	99.281	98.631	98.308	98.215	97.611	97.522	97.479
5. Osobe koje traže zaposlenje prvi put	125.709	124.186	122.224	119.227	116.665	117.243	117.925	117.621	117.422	116.278	115.516	114.315
6. Prijavljeni na evidenciju	11.062	8.284	8.166	8.503	8.132	10.409	13.434	10.413	12.133	13.014	10.400	9.894
6.1. Prijavljeni na evidenciju zbog prestanka radnog odnosa	8.557	5.644	5.744	6.275	6.147	5.503	8.224	7.723	8.000	7.499	6.727	7.082
7. Brisani sa evidencije	12.466	10.521	12.814	16.052	13.594	10.573	11.693	9.448	13.790	14.293	10.181	6.544
7.1. Brisani sa evidencije zbog zaposlenja	8.005	6.832	8.977	11.422	9.127	7.317	8.103	5.664	10.420	9.186	6.353	3.172
8. Korisnici novčane naknade	9.960	11.972	11.476	10.336	10.292	10.238	10.569	10.953	10.445	10.552	10.905	11.089
9. Korisnici zdravstvenog osiguranja	223.673	222.293	218.220	212.606	208.327	211.288	212.858	213.514	209.221	209.166	209.668	210.162
10. Demobilizirani branici	43.795	43.551	42.948	42.098	41.585	41.272	40.978	40.866	40.736	40.464	40.437	40.706

2.3. Nezaposlenost po kantonima

U 2019. godini je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti u Federaciji BiH u odnosu na 2018. godinu za 6,6%, kao i u svim kantonima, i to:

Tabela 2: Pregled prosječnog broja nezaposlenih u 2019. godini po kantonima

	USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10	FBIH
2018	39.495	4.566	80.989	59.380	3.178	35.495	30.653	10.702	63.649	7.503	335.611
2019	35.838	4.093	75.461	55.674	3.095	33.303	29.221	10.549	59.570	6.766	313.570
Razlika	-3.657	-473	-5.528	-3.706	-83	-2.191	-1.431	-153	-4.079	-737	-22.040
%	-9,3%	-10,3%	-6,8%	-6,2%	-2,6%	-6,1%	-4,7%	-1,4%	-6,4%	-9,9%	-6,6%



¹⁰ Stopa nezaposlenosti je procenat učešća nezaposlenih u ukupnom broju (zbiru) zaposlenih i nezaposlenih osoba

2.4. Spolna struktura evidentiranih nezaposlenih osoba

U Federaciji BiH u 2019. godini od ukupnog prosječnog broja (313.570) nezaposlenih osoba 131.575 su muškarci, što je manje za 14.042 ili 9,64% u odnosu na prethodnu godinu, a 181.995 su nezaposlene žene, što je manje za 7.998 ili 4,20% u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u 2019. godini muškarci čine 42%, a žena je 58%.

2.5. Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih osoba

U 2019. godini prosječno je evidentirano 213.812 (68%) stručnih osoba koje traže zaposlenje u Federaciji BiH (od čega je 122.613 žena), i u odnosu na 2018. godinu ovaj broj je manji za 7,39%.

U svim stepenima stručnosti smanjen je broj nezaposlenih osoba. Tako je broj nezaposlenih visoko kvalifikovanih radnika (VKV) smanjen za 16,56%, kvalifikovanih radnika (KV) za 8,48%, zatim osoba sa srednjom stručnom spremom (SSS) za 6,75%, sa visokom stručnom spremom (VSS) za 6,23% i sa višom stručnom spremom (VŠS) 0,37%.

Također, u istom periodu evidentirano je 99.758 (32%) nestručnih osoba koje traže zaposlenje (od čega je 59.382 žena), i u odnosu na 2018. godinu manje ih je za 6,23%. Smanjen je broj nezaposlenih osoba sa nižom stručnom spremom (NSS) za 16,37%, polukvalifikovanih (PKV) osoba za 11,64% i nekvalifikovanih osoba (NKV) za 5,87%.

Tabela 3: Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih osoba

Stručna sprema	Nestručne osobe			Stručne osobe				
	NSS	NKV	PKV	KV	SSS	VKV	VŠS	VSS
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2018. godini – ukupno	533	99.397	6.050	107.566	91.063	1.309	5.294	24.399
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2019. godini – ukupno	458	93.881	5.420	99.149	85.299	1.123	5.274	22.966

2.6. Starosna struktura evidentiranih nezaposlenih osoba

Krajem 2019. godine prema starosnoj strukturi najbrojnije među registriranim nezaposlenim osoba bile su osobe dobi između 30 i 49 godina (137.132 ili 43,73%), zatim mladi do 30 godina (78.179 ili 24,93%), te stariji od 50 godina (98.259 ili 31,33%).

U odnosu na 2018. godinu, broj mladih nezaposlenih osoba dobi do 30 godina manji je za 7.354, a broj osoba dobi između 30 i 49 godina manji je za 10.293, dok je broj osoba dobi od 50 i više godina veći za 1.310 osobu.

Prema Anketi o radnoj snazi za 2019. godinu, stopa nezaposlenosti mladih (15-24) u Federaciji BiH iznosi 39% i bilježi smanjenje za 2% u odnosu na prethodnu godinu.

2.7. Promjene u evidenciji nezaposlenih osoba (prijave i odjave)

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2019. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje prijavljene su 123.884 osobe. U istom periodu po raznim osnovama, sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH odjavljeno je tj. brisano 145.888 osoba. Također, u 2019. godini registrirano je ukupno 97.950 osoba koje su brisane iz evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja, dok se na evidenciju po prestanku radnog odnosa prijavilo 82.327 osoba.

Tabela 4: Pregled osnovnih pokazatelja o promjenama na tržištu rada u Federaciji BiH u 2019. godini – prijave na evidenciju i odjave sa evidencije nezaposlenih osoba po kantonima

Kanton	Broj ukupno novoprijavljenih osoba na evidenciju nezaposlenih	Broj osoba brisanih iz evidencije	Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa	Razlozi prestanka radnog odnosa			Broj brisanih osoba sa evidencije zbog zaposlenja
				Stečaj, likvidacija, restrukturiranje, privatizacija	Tehnološki ili organizacioni višak	Ostalo (prestanak ugovora na određeno vrijeme, sporazumni raskid ugovora, povreda radne obaveze i sl.)	
Unsko-sanski	13.832	17.906	7.705	110	1.592	6.003	9.845
Posavski	1.334	1.547	718	0	433	285	934
Tuzlanski	25.622	31.035	14.952	331	3.572	11.049	19.920
Zeničko-dobojski	24.301	28.571	16.466	315	2.772	13.379	18.384
Bosansko-podrinjski	1.570	1.547	1.118	4	255	859	1.211
Srednjobosanski	13.645	15.647	7.751	100	3.228	4.423	11.057
Hercegovačko-neretvanski	11.755	12.703	8.601	271	3.158	5.172	9.290
Zapadnohercegovački	3.775	4.078	2.440	70	883	1.487	2.764
Kanton Sarajevo	25.419	29.234	20.848	0	5.373	15.475	22.499
Kanton 10	2.591	3.620	1.728	70	268	1.390	2.046
UKUPNO	123.844	145.888	82.327	1.271	21.534	59.522	97.950

Tabela 5: Pregled brisanih osoba sa evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja u Federaciji BiH u 2019. godini po kvalifikacionoj strukturi

Stručna sprema	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - ukupno	17.569	2.500	33.447	44	254	31.766	673	11.697
Broj brisanih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - žene	12.318	1.591	16.813	31	58	10.853	247	5.264

Prema podacima iz kantonalnih službi za zapošljavanje, na osnovu zahtjeva poslodavaca za posredovanjem u zapošljavanju, putem službi za zapošljavanje u Federaciji BiH oglašeno je 37.258 slobodnih radnih mjesta.

Također, službe za zapošljavanje su putem oglasnih ploča i svojih Internet stranica objavljivale oglase poslodavaca koji su publikovani u drugim medijima (Internet, novine i sl.) i to za 29.958 radna mjesta.

2.8. Analiza potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH

Istraživanje tržišta rada u Federaciji BiH u skladu sa Zakonom provodi se kao zajednička aktivnost Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, a u cilju dobijanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka neophodnih za pružanja adekvatnih informacija o kretanjima na tržištu rada. Kroz provođenje istraživanja kretanja na tržištu rada kantonalne službe za zapošljavanje ostvaruju neposrednu saradnju sa poslodavcima, stvaraju pretpostavke za jačanje svoje primarne funkcije posredovanja u zapošljavanju i prikupljaju važne podatke neophodne za unapređenje svojih usluga. U 2019. godini izrađena je *Informacija o analizi potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH 2018/2019 (na osnovu organizovanog ispitivanja tržišta rada kroz anketiranje poslodavaca krajem 2018. godine)*.

Također, za ispitivanja tržišta rada 2019/2020 unapređena je metodologija provođenja ove aktivnosti, te je Federalni zavod na osnovu master uzorka iz Porezne uprave Federacije BiH izdvojio uzorak od oko 1.000 poslodavaca registrovanih u Federaciji BiH koji imaju pet (5) i više zaposlenih, sortiranih u male, srednje i velike poslodavce po djelatnostima i koji redovno izmiruju uplatu obaveznih poreza i doprinosa. Uz podršku švicarske Fondacije Helvetas i projekta „Moja budućnost“ organizovana je edukacija koordinatora istraživanja tržišta rada iz kantonalnih službi za zapošljavanje, izrada Priručnika za anketare i izrada on – line ankete, uz trenutni unos podataka u bazu. U procesu izrade unapređenog upitnika za poslodavce preuzete su sugestije Svjetske banke, Fondacije Helvetas i kantonalnih službi za zapošljavanje. Prema preliminarnim rezultatima, poslodavci iz uzorka u 2019. godini imali su 37.722 radnika, a prema obliku vlasništva najviše je obuhvaćeno subjekata iz privatnog sektora (93,30%). Od ukupno anketiranih, njih 670 ili 67% iskazalo je potrebu za zapošljavanjem novih 4.728 radnika u 2020. godini. Najveće procijenjene potrebe za novim zapošljavanjem u 2020. godini iskazane su za zanimanjima u prerađivačkoj industriji (26%), zatim u djelatnosti trgovine (19%) i ostalim uslužnim djelatnostima (17%).

Prema stručnoj spremi, poslodavci su iskazali najveće potrebe za radnicima sa srednjom stručnom spremom III stepena (KV), i to 46%, slijedi tražnja za radnicima srednje stručne spreme IV stepena (SSS) 23%, te za radnicima visoke stručne spreme (VSS) 16%. Prema iskazanim potrebama u okviru istraživanja najtraženija zanimanja III i IV stepena srednje stručne spreme u 2020. godinu su: šivač, krojač, konobar, kuhar, zidar, prodavač, bravar, mašinski tehničar, tesar, armirač, zavarivač, ratar-stočar, administrator, sekretarica i stolar. Najtraženija zanimanja visoke stručne spreme u 2020. godinu su: mašinski inženjer, ekonomista, građevinski inženjer, inženjer hemijske tehnologije, arhitekta, magistar farmacije, inženjer drumskog saobraćaja, programer- IT developer.

Kao razloge nedostatka određenih profila zanimanja, na skali od 1 do 5 poslodavci navode nedostatak potrebnih kvalifikacija radnika (3.58), nedostatak odgovarajućeg radnog iskustva (3.38), nedostatak specifičnog stručnog znanja (3.06) visoka izdvajanja za poreze i doprinose (3.05), te nespremnost kandidata da prihvati ponuđenu platu (2.52). Anketirani poslodavci nove zaposlenike najčešće traže putem ličnih kontakata (81%), 45% koristi usluge javnih službi za zapošljavanje u vidu posredovanja u zapošljavanju, a značajan je broj i onih koji koriste sredstva javnog informisanja (31%) ili web stranicu firme (27%). Vezano za saradnju sa javnim službama za zapošljavanje, 28% anketiranih poslodavaca je istaklo da saradnju ostvaruju u okviru učešća u realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja, zatim kroz oglašavanje radnih mjesta (22%) i kroz informisanje o radnoj snazi (22%).

3. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (član 28) propisano je da zaposlenici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti. Materijalna i socijalna sigurnost podrazumijeva novčanu naknadu i uplatu doprinosa za zdravstveno i penzijsko osiguranje u skladu sa ovim i drugim zakonima. Federalni zavod, prema ovom zakonu, dodjeljuje kantonalnim službama za zapošljavanje nedostajuća sredstva za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

3.1. Novčana naknada

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, a koju objavljuje Federalni zavod za statistiku. Novčana naknada se, ovisno o vremenu provedenom na radu, utvrđuje u trajanju od tri do 24 mjeseca, ukoliko se u toku trajanja prava ne promijene okolnosti koje utiču na dužinu trajanja naknade. U 2019. godini u Federaciji BiH, novčanu naknadu koristile su prosječno mjesečno 10.732 nezaposlene osobe, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja povećanje broja korisnika ovog prava za 245 ili 2,3%. Za realizaciju ovog prava kantonalne službe za zapošljavanje su utrošile 53.955.625 KM, što je za 4.994.807 KM više nego u 2018. godini.

3.2. Zdravstveno osiguranje

Članom 31. stav 1. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba propisano je da se zdravstveno osiguranje nezaposlenoj osobi osigurava u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, a članom 19. tač. 12, 13. i 14. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je pod kojim uslovima nezaposlena osoba prijavljena službi za zapošljavanje ima obavezno zdravstveno osiguranje. Članom 84. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da osnovicu, način obračunavanja i uplate doprinosa za nezaposlene osobe utvrđuje svojim propisima zakonodavno tijelo kantona na prijedlog kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja. Iz pomenutih zakonskih propisa vidljivo je da kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod nemaju nikakvog uticaja kod određivanja davanja za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, tako da su ta izdvajanja različito utvrđena po kantonima (u rasponu od 6 KM do 10 KM). Federalni zavod i kantonalne službe za zapošljavanje konstantno ukazuju na probleme u vezi sa administriranjem zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba, kao i na nerealne odluke o visini izdvajanja koje kantonalne skupštine donose na prijedlog kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja.

U izvještajnom periodu u Federaciji BiH zdravstvenim osiguranjem bila je obuhvaćena prosječno mjesečno 213.416 nezaposlena osoba, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja smanjenje broj korisnika ovog prava za 12.768 ili 5,6%. Za ovu namjenu kantonalne službe za zapošljavanje utrošile su 20.227.151 KM, što je za 1.005.203 KM manje nego u 2018. godini.

3.3. Penzijsko i invalidsko osiguranje

Članom 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba određeno je da se penzijsko i invalidsko osiguranje obezbjeđuje nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine do sticanja uslova za starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju. U 2018. godini ovo pravo u Federaciji BiH prosječno mjesečno je ostvarivalo je 682 nezaposlenih osoba, što je za 270 osoba ili 66% više nego prethodne godine. Za realizaciju ovog prava kantonalne službe za zapošljavanje utrošile su 1.772.739 KM, što je za 436.045 KM više nego u 2018. godini.

3.4. Uplata nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje

S obzirom na to da sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju određenim kantonalnim službama za zapošljavanje nisu bila dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, kao i zbog određenog broja korisnika koji primaju novčanu naknadu duži period, te kantonalne službe za zapošljavanje tokom 2019. godine nisu mogle uredno izmirivati svoje primarne zakonske obaveze po osnovu materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

U skladu sa čl. 49. i 50. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kantonalne službe za zapošljavanje, osim službi za zapošljavanje: Tuzlanskog, Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog i Kantona Sarajevo, podnijele su Federalnom zavodu zahtjeve za uplatu nedostajućih novčanih sredstava za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

Federalni zavod je, u skladu sa raspoloživim i planiranim finansijskim sredstvima, te Odlukom o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje broj: 01/1-14-2872/16 od 19.04.2016. godine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/16), izvršio uplatu nedostajućih sredstava u iznosu od od 4.160.802 KM.

Usljed povećanja broja zaposlenih i poboljšane naplate doprinosa za slučaj nezaposlenosti, može se ukazati na postepenu stabilizaciju finansijskog stanja u kantonalnim službama za zapošljavanje.

Tabela 6: Pregled isplate nedostajućih sredstava kantonalnim službama za zapošljavanje u 2019. godini

Red. broj	Kanton	Isplaćena sredstva (KM)
1.	Unsko-sanski	1.373.861,40
2.	Posavski	410.777,00
3.	Zeničko-dobojski	843.759,52
4.	Hercegovačko-neretvanski	790.445,00
5.	Zapadnohercegovački	305.823,13
6.	Kanton 10	436.136,06
UKUPNO		4.160.802,00

3.5. Rješavanje u drugostepenom postupku

U skladu sa članom 35. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Federalni zavod rješava po žalbama izjavljenim protiv rješenja kantonalnih službi za zapošljavanje kojima je odlučeno o pravima po osnovu nezaposlenosti.

U izvještajnom periodu izjavljeno je 575 žalbi protiv prvostepenih rješenja. Sa neriješenim žalbama prenesenim iz 2018. godine (80), u rješavanju je bilo 655 predmeta, što je za 43 predmeta ili 7% više u odnosu na 2018. godinu. Riješena su 654 predmeta (80 iz 2018. i 574 iz 2019. godine), i to: 354 žalbe su odbijene, 100 žalbi je uvaženo i predmet meritorno riješen u drugostepenom upravnom postupku, 198 žalbi je uvaženo i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i odlučivanje, a dvije (2) žalbe su urađene na drugi Zakonom o upravnom postupku propisan način (odbačena, ustupljena drugom organu, prvostepeni organ riješio). Ostao je neriješen jedan (1) predmet. Kod kantonalnih sudova pokrenuto je 44 upravnih sporova.

3.6. Primjena međunarodnih sporazuma/ugovora o socijalnom osiguranju

U skladu sa sporazumima o socijalnom osiguranju, Federalni zavod, kao organ nadležan za provođenje pravnih propisa kojima je regulirana oblast materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, u 2019. godini primio je 602 zahtjeva za izdavanje uvjerenja o stažu osiguranja i korištenju novčane naknade po osnovu nezaposlenosti, na propisanim obrascima u skladu sa operativnim protokolima ili administrativnim sporazumima za provođenje ugovora o socijalnom osiguranju, a što je za 56 zahtjeva više nego u 2018. godini. Sa neriješenim predmetima prenesenim iz 2018. godine (39), u rješavanju je bio 641 predmet. Riješeno je 609 predmeta (95%) a ostala su neriješena 32 (5%) zahtjeva.

Od ukupnog broja primljenih zahtjeva po Sporazumu potpisanom između Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije („Službeni glasnik BiH“, broj 16/03), Federalni zavod je u izvještajnom periodu Agenciji za rad i zapošljavanje BiH dostavio na daljnji postupak 114 (Srbija 104 i Crna Gora 10) uvjerenja o periodima osiguranja navršenim u Federaciji BiH i korištenju novčane naknade po osnovu nezaposlenosti, a zahtijevano je potvrđivanje ostvarenog osiguranja u Republici Srbiji za 29 i Republici Crnoj Gori za 2 osiguranika iz Federacije BiH.

U skladu sa Ugovorom o socijalnom osiguranju potpisanim između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske („Službeni glasnik BiH“, broj 6/03), Hrvatskom zavodu za zapošljavanje dostavljena su 92 uvjerenja o stažu osiguranja u Federaciji BiH i korištenju novčane naknade, a zahtijevano potvrđivanje ostvarenog osiguranja u Republici Hrvatskoj za 52 osiguranika iz Federacije BiH.

U skladu sa Sporazumom o socijalnom osiguranju potpisanim između Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije („Službeni glasnik BiH“, broj 8/07), Agenciji za rad i zapošljavanje BiH na daljnji postupak dostavljena su 274 uvjerenja o potvrđivanju staža osiguranja i korištenju novčane naknade za slučaj nezaposlenosti u Federaciji BiH, a zahtijevano potvrđivanje ostvarenog osiguranja u Republici Sloveniji za 25 osiguranika iz Federacije BiH.

Pored navedenog po sporazumima sa Republikom Austrijom izdato je 11, SR Njemačkom jedno (1) i Sjevernom Makedonijom dva (2) uvjerenja o potvrđivanju staža osiguranja u Federaciji BiH.

3.7. Obaveza prema Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom

Za izvršenje obaveze koja proističe iz Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH”, broj 9/10), a koja se odnosi na izdvajanje 10% planiranih sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja radi finansiranja Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, Federalni zavod je, nakon uvida u pravdanje sredstava uplaćenih u 2018. godini, izvršio planiranu uplatu sredstava u 2019. godini u iznosu od 3.972.173,00 KM, što je za 179.923,00 KM više nego u 2018. godini.

4. AKTIVNA POLITIKA ZAPOSŁJAVANJA

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Programom rada i Finansijskim planom Federalnog zavoda za 2019. godinu, provedene su različite mjere aktivne politika zapošljavanja.

U izvještajnom periodu osigurana su sredstva za realizaciju mjera i programa aktivne politike zapošljavanja započelih u prethodnom periodu, a srazmjerno raspoloživim finansijskim sredstvima stvorene su pretpostavke za implementaciju novih mjera i programa iz 2019. godine, naročito za mlade, dugotrajno nezaposlene osobe, žene i druge kategorije teže zapošljivih nezaposlenih osoba.

Realizacijom mjera i programa aktivne politike zapošljavanja u 2019. godini Federalni zavod je dao doprinos ostvarivanju ciljeva u pogledu povećanog opsega aktivnih mjera na tržištu rada, poboljšanja pristupa i lakše integracije na tržištu rada, naročito navedenih kategorija nezaposlenih osoba.

Kao i u prethodnom periodu sve aktivnosti Federalnog zavoda u okviru realizacije aktivne politike zapošljavanja bile su usmjerene na poticanje potražnje za radnom snagom kod poslodavaca, te pružanje podrške nezaposlenim osobama kroz poboljšanje njihove zapošljivosti i konkurentnosti, sticanje radnog iskustva i potrebnih vještina, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, kao i poticanje njihovog samozapošljavanja (razvoj poduzetništva). Značajan dio aktivnosti je bio fokusiran i na stvaranje uspješne saradnje sa različitim akterima na tržištu rada.

Važno je istaći da su u 2019. godini javni pozivi za učešće u realizaciji mjera i programa aktivne politike zapošljavanja objavljivani u više navrata tokom cijele godine, kako bi se obuhvatili poslodavci u različitim poslovnim ciklusima i sa različitim intenzitetom i područjem poslovanja.

Mjere i programi aktivne politike zapošljavanja uglavnom su bili usmjereni na:

- poticanje zapošljavanja kod poznatog poslodavca,
- samozapošljavanje – registraciju samostalne djelatnosti,
- obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje,
- pripremu nezaposlenih za tržište rada.

Provođenjem navedenih mjera i programa aktivne politike zapošljavanja uz stvaranje za sve jednakih mogućnosti u pristupu tržištu rada, nastojalo se ostvariti zapošljavanje što većeg broja osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću.

Da bi se postigao što veći stepen pravičnosti, kao i prethodnih godina, u realizaciji ovih mjera nisu mogli učestvovati:

- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa,
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu – rad na crno,
- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i/ili ne vraćaju redovno dobivena sredstva.

4.1. Realizacija programa i mjera iz prethodnih godina

Tokom 2019. godine osigurana su sredstva za realizaciju mjera i programa aktivne politike zapošljavanja započelih u prethodnom periodu.

4.2. Program sufinansiranja zapošljavanja 2019

Za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 osigurana su finansijska sredstva u iznosu od 45.000.000 KM.

Program se provodi s ciljem sufinansiranja zapošljavanja najmanje 12.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH, posebno cijeneći socijalnu i rodnu i drugu osjetljivost, radi njihovog zapošljavanja, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uslova za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva. U odnosu na prethodne programe, u sklopu ovog programa implementirana je jedna nova mjera, i to: Nova prilika 2019, koja je fokusirana na teže zapošljive osobe. U 2020. godini zaključit će se ugovori s poslodavcima po osnovu prijave pristiglih s kraja 2019. godine nakon čega će se imati cjelovit pregled podataka za program.

Tabela 7: Pregled realizacije mjera iz Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019

Naziv mjere	Zaključeno ugovora	Ugovoreno u KM	Obuhvaćeno osoba	Period sufinansiranja u mjesecima
Prvo radno iskustvo 2019	420	2.799.459,40	626	6/12
Zapošljavanje žena 2019	927	4.612.529,87	1.477	6/12
Prilika za sve 2019 – mogućnost produženog sufinansiranja	2.169	12.540.796,20	4.967	6/12
Doprinos 500 - 2019	31	140.783	55	6
Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019	471	2.538.077,85	1.235	Do 6
Nova prilika 2019	228	1.005.418,50	376	6
Javni radovi 2019	36	290.020	181	do 4
Tražim poslodavca 2019	660	2.715.592,82	740	6/12

4.2.1 „Prvo radno iskustvo 2019“

U sklopu realizacije ove mjere do kraja 2019. godine zaključeno je 420 ugovora sa poslodavcima ukupne vrijednosti od 2.799.459,40 KM, radi zapošljavanja 626 mladih bez radnog iskustva u struci, visoke i srednje stručne spreme, od čega 357 žene (53%). Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 25 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 14 mjeseci.

4.2.2 „Zapošljavanje žena 2019“

Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 927 poslodavaca sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 4.612.529,87 KM, radi zapošljavanja 1.477 žena. Prosječna dob sufinansiranih žena je 33 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 34 mjeseca, što znači da su ovom mjerom u znatnom obimu obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe.

4.2.3 „Prilika za sve 2019 – mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja“

U sklopu realizacije ove mjere do kraja 2018. godine zaključeno je 2.169 ugovora sa poslodavcima iz privatnog sektora ukupne vrijednosti od 12.540.796,20 KM, radi zapošljavanja 4.967 osoba, od čega 2.000 žena (40%). Prosječna dob sufinansiranih osoba je 33 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 30 mjeseci.

4.2.4 „Nova prilika 2019“

U sklopu realizacije ove mjere do kraja 2019. godine zaključeno je 228 ugovora sa poslodavcima ukupne vrijednosti od 1.005.418,50 KM, radi zapošljavanja 376 osoba od čega je 161 žena (42,81%) dobi od 40 i više godina, dugotrajno nezaposlenih i nezaposlenih osoba nižih kvalifikacija. Prosječna dob sufinansiranih osoba iznosi 43 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 66 mjeseci.

4.2.5 „Doprinos 500 – 2019“

Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere, koja podrazumijeva refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM, s ciljem motiviranja poslodavaca za isplatu veće plaće radniku, uključen je 31 poslodavac isključivo iz privatnog sektora sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 140.783 KM, a zaposlene je 55 osobe, od čega 14 žene ili 25,45%. Prosječna dob sufinansiranih osoba je 33 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 22 mjeseci.

4.2.6 „Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019“

Kroz realizaciju ove mjere u 2019. godini zaključen je 471 ugovora sa poslodavcima ukupne vrijednosti 2.538.077,85 KM, a zaposleno je 1.235 osoba, od čega 490 žena ili 40%. Prosječna dob sufinansiranih osoba je 34 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 24 mjeseca, što znači da su i ovom mjerom u znatnom obimu obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe.

4.2.7 „Javni radovi 2019“

Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 36 poslodavaca sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 290.020 KM, a zaposlena je 181 osoba, od čega 23 žene ili 13%, kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad do tri mjeseca (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.). Prosječna dob sufinansiranih osoba je 38 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 21 mjesec, što znači da su i ovom mjerom u znatnom obimu obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe.

4.2.8 „Tražim poslodavca 2019“

Cilj ove mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se pojača njihova motivacija za aktivno traženje posla. Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 660 poslodavaca sa kojima su zaključeni ugovori na period od šest i 12 mjeseci ukupne vrijednosti 2.715.592,82 KM, a zaposleno je 740 osoba, od čega 330 žena ili 45%. Prosječna dob sufinansiranih osoba je 33 godine, a u prosjeku su bile nezaposlene 28 mjeseci.

4.2.9 „Služba u zajedničkim projektima 2019“

U cilju uvažavanja regionalnih specifičnosti na tržištu rada ovom mjerom se omogućava sufinansiranje zapošljavanja i obuke za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, i to kroz partnerstvo službi za zapošljavanje sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama. Svako uspostavljeno partnerstvo je bilo predmet odgovarajućeg sporazuma, a na koji Federalni zavod daje saglasnost.

Tabela 8: Pregled realizacije programa po mjeri „Služba u zajedničkim projektima 2019“

Kanton/ Služba	Broj programa	Ukupna vrijednost	Obuka	Zaposleni
Unsko-sanski kanton	1	36.000	0	6
Posavski kanton	3	111.132	13	29
Tuzlanski kanton	1	90.000	0	5
Zeničko-dobojski kanton	8	322.288	152	108
Bosansko-podrinjski kanton	3	218.000	0	104
Srednjobosanski kanton	27	528.750	15	105
Hercegovačko-neretvanski kanton	10	522.700	120	89
Zapadnohercegovački kanton	5	172.013	3	46
Sarajevo	48	868.871	209	157
Kanton 10	4	38.700	46	5
Ukupno	110	2.908.454	558	654

4.3. Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019

Cilj je Programa Start up 2019 je potaknuti 1.300 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH na samozapošljavanje, pokretanjem djelatnosti na period od 12 mjeseci, kao i na zapošljavanje drugih osoba sa evidencije nezaposlenih na period od šest mjeseci. U okviru ovog programa realizirane su mjere: Poduzetništvo za mlade 2019, Poduzetništvo za žene 2019, Poduzetništvo za sve 2019 i Druga prilika 2019. Za realizaciju ovog programa osigurana su finansijska sredstva u iznosu od 10.000.000 KM.

Tabela 9: Pregled realizacije mjera iz Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019

Naziv mjere	Zaključeno ugovora	Ugovoreno u KM	Obuhvaćeno osoba	Period sufinansiranja u mjesecima
Poduzetništvo za mlade 2019	243	1.907.253,25	407	12 poduzetnik /6 radnik
Poduzetništvo za žene 2019	247	1.707.827,80	325	
Poduzetništvo za sve 2019	455	3.069.410,14	672	
Druga prilika 2019	102	594.456	127	

4.3.1 „Poduzetništvo za mlade 2019“

U realizaciju ove mjere, do kraja 2019. godine, uključeno je 407 mladih osoba sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 1.907.253,25 KM, od kojih su 243 osobe registrirale djelatnost, a 164 osobe su zaposlene u tim djelatnostima. Od ukupnog broja osoba obuhvaćenih ovom mjerom, 140 ili 34% su žene. Prosječna dob sufinansiranih osoba je 27 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 24 mjeseca.

4.3.2 „Poduzetništvo za žene 2019“

Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 325 žena sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 1.707.827,80 KM, od kojih je 247 žena registriralo djelatnost, a 78 žena je zaposleno u tim djelatnostima. Prosječna dob sufinansiranih osoba je 40 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 49 mjeseci, što znači da su i ovom mjerom u znatnom obimu obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe.

4.3.3 „Poduzetništvo za sve 2019“

Do kraja 2019. godine u realizaciju ove mjere uključene su 672 osobe sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 3.069.410,14 KM, od kojih je 455 osoba registriralo djelatnost, a 217 osoba zaposleno je u tim djelatnostima.

Od ukupnog broja osoba obuhvaćenih ovom mjerom 145 ili 22% su žene. Prosječna dob osoba čije je samozapošljavanje sufinansirano iznosi 41 godinu, a u prosjeku su bile nezaposlene 65 mjeseci, što znači da su i ovom mjerom u znatnom obimu obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe.

4.3.4 „Druga prilika 2019“

U realizaciju ove mjere, do kraja 2019. godine, uključeno je 127 osoba sa kojima su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 594.456 KM, od kojih su 102 osobe registrirale djelatnost a 25 osoba je zaposleno u tim djelatnostima. Od ukupnog broja osoba obuhvaćenih ovom mjerom, 61 ili 48% su žene.

Prema obrazovnoj strukturi, najviše je osoba sa srednjom stručnom spremom (174 ili 53,21%), te kvalifikovanih osoba (91 ili 27,82%). Prosječna dob sufinansiranih osoba je 27 godina, a u prosjeku su bile nezaposlene 24 mjeseca.

4.4. Program pripreme za rad – Obukom do zaposlenja 2019

Cilj ovog programa je povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba kroz obuku kod poznatog poslodavca i obezbjeđivanje prilike za zapošljavanje, te je u skladu sa tim predviđeno sufinansiranje troškova obuke i zapošljavanja u dvije varijante / mjere.

Varijantom A (3 + 6) predviđeno je sufinansiranje obuke u trajanju do tri (3) mjeseca i zapošljavanja u trajanju od šest (6) mjeseci. Varijantom B (3 + 6 + 6) predviđeno je sufinansiranje obuke u trajanju do tri (3) mjeseca i zapošljavanje u trajanju od 12 mjeseci (6 mjeseci bez sufinansiranja Zavoda i 6 mjeseci uz sufinansiranje Zavoda. Do kraja 2019. godine potpisani su ugovori sa osam (8) poslodavaca u iznosu od 452.028,00 KM za obuku 115 nezaposlenih osoba i zapošljavanje 111 osoba u trajanju od najmanje 12 mjeseci.

4.5. Program zapošljavanja Roma u 2019. godini

Program zapošljavanja Roma u 2019. godini se provodi u skladu sa Memorandumom o razumijevanju o implementaciji Akcionog plana Bosne i Hercegovine s ciljem sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja Roma sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH, posebno cijeneći njihovu socijalnu, rodnu i drugu osjetljivost, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada i sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti.

Javni poziv za učešće u ovom programu je objavljen krajem 2019. godine, a zaključivanje ugovora o sufinansiranju zapošljavanja počinje u 2020. godini.

U toku je proces zaključivanja ugovora sa poslodavcima radi zapošljavanja Roma sa evidencije nezaposlenih, kao i fizičkih osoba – Roma sa kojima će se zaključiti ugovori o sufinansiranju samozapošljavanja.

4.6. Finansiranje projekata sa drugim organizacijama i institucijama

U 2019. godini sačinjen je i Program sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 2019 na osnovu kojeg je realizirano više aktivnosti.

Tokom izvještajnog perioda, u okviru ove pozicije nastavljena je saradnja između Federalnog zavoda, kantonalnih službi za zapošljavanje, ministarstava za obrazovanje, javnih univerziteta u Federaciji BiH, kao i ministarstava za boračka pitanja, i to za realizaciju različitih projekata kojima su obuhvaćene sljedeće ciljne grupe: djeca šehida i poginulih boraca, stručni kadar za djecu s poteškoćama u razvoju, asistenti na javnim univerzitetima,.

U saradnji sa službama za zapošljavanje, razvojnim agencijama i omladinskim udruženjima, sufinansirani su organizacija i održavanje četiri (4) sajma u vezi sa radom i zapošljavanjem kao i projekat volontiranja. Pregled svih aktivnosti iz ovog programa vidljiv je u tabelarnom pregledu.

Tabela 10: Pregled realizacije zajedničkih projekata u okviru saradnje s kantonalnim službama, ministarstvima obrazovanja, javnim univerzitetima u Federaciji i ministarstavima za boračka pitanja

Naziv projekta /programa	Partneri Federalnog zavoda u realizaciji projekata/programa	Broj projekata/programa	Sredstva - učešće Zavoda	Broj osoba
Programi sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih/nestalih/demobiliziranih boraca i ratnih vojnih invalida	Vlade i službe za zapošljavanje HNK, ZDK, SBK	3	300.000	150
Programi sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH	Kantonalna ministarstva obrazovanja	10	800.000	141
Programi sufinansiranja zapošljavanja asistenata i viših asistenata u javnim univerzitetima/sveučilištima	Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet u Tuzli, Univerzitet u Bihaću, Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru, Sveučilište u Mostaru i službe za zapošljavanje KS, TK, USK i HNK	5	1.123.000	30 ¹¹
Sajmovi u vezi sa radom i zapošljavanjem	Služba za zapošljavanje ZDK -sufinansiranje troškova organizacije i održavanja sajma za zapošljavanje u Žepču Služba za zapošljavanje SBK/KSB – sufinansiranje organizacije i održavanja 9. Sajma u Vitezu Razvojna agencija Žepče- Regionalna konferencija o radu i zapošljavanju na području Zeničko-dobojskog kantona Udruženje studenata elektrotehnike Evrope - Lokalni komitet Sarajevo-EESTEC LC Sarajevo JobFair – Iskoristi svoju šansu	4	30.700	-
Projekat volontiranja	Centar za razvoj omladinskog aktivizma – CROA, općine i škole	1	2.000	

¹¹ U 2019. godini su potpisani Sporazumi o međusobnoj saradnji sa pet (5) javnih univerziteta s tim da su Univerzitet Džemal Bijedić iz Mostara i Sveučilište u Mostaru jedini zaključili ugovore o radu sa sufinansiranim osobama dok ostalima ugovori ističu tokom 2020. godine.

Zajednički projekti zapošljavanja s drugim organizacijama i institucijama	Prevent Safety Goražde d.o.o. - sufinansiranje zapošljavanja 7 osoba sa evidencije nezaposlenih Grad Mostar- sufinansiranje zapošljavanja 15 osoba sa evidencije nezaposlenih Medžlis Islamske zajednice Stolac- sufinansiranje zapošljavanja 4 osobe sa evidencije nezaposlenih Agencija za razvoj Prvi korak - Obuka žena za tkanje čilima za 22 polaznice Centar za socijalni rad Posušje -"Pomoć u kući"- sufinansiranje zapošljavanja 6 osoba JU Penzionerski dom sa stacionarom Zeničko-dobojskog kantona-sufinansiranje zapošljavanja 4 osobe za rad u domu Mašinski fakultet u Sarajevu- Obuka iz oblasti drvne industrije za 30 polaznika Centar Gnjezdo u Bosanskom Grahovu-"Edukativno osnaživanje nezaposlenih- sufinansiranje zapošljavanja 3 osobe i obuka za 100 polaznika Dom zdravlja Solac – sufinansiranje zapošljavanja 5 osoba Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo sufinansiranje zapošljavanja 6 osoba Alma Ras d.o.o. - sufinansiranje zapošljavanja 6 osoba	12	433.900	55
---	--	----	---------	----

4.7. Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja

Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja iz sredstava revolving kreditne linije realizuje se posredstvom Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, u svrhu pružanja posebnih uslova za one korisnike koji imaju mogućnost i potrebu za novim zapošljavanjem ili samozapošljavanjem.

Iznos kredita je:

- za industriju 25.000 KM po novozaposlenom radniku,
- za zanatstvo i usluge 15.000 KM po novozaposlenom radniku,
- za poljoprivrednu proizvodnju 10.000 KM po novozaposlenom radniku.

Rok otplate kredita za kreditnu liniju ZZ-260/revolving je do sedam (7) godina za industriju, zanatstvo, usluge i poljoprivrednu proizvodnju, uključujući *grace period*. Na zahtjev korisnika kredita, rok otplate kredita može biti i kraći. *Grace period* je do 12 mjeseci za industriju, zanatstvo, usluge i poljoprivrednu proizvodnju, a dvije godine za poljoprivrednu proizvodnju – zasadi. Kamatna stopa za kreditnu liniju gdje rizik snosi banka je 4% za industriju, zanatstvo i usluge (2% kamata RB FBiH + 2% kamata poslovne banke) i 3% za poljoprivrednu proizvodnju (1,5% kamata RB FBiH + 1,5% kamata poslovne banke). Kredit za kreditnu liniju OZO-010, namijenjen za održavanje zaposlenosti, utvrđuje se u minimalnom iznosu od 15.000 KM do najviše 500.000 KM ili 5.000 KM po zaposlenom. Rok otplate je do 36 mjeseci, uključujući i *grace period* do šest mjeseci.

S obzirom na slab interes za korištenje sredstava po ovom programu u prethodnom periodu, Upravni odbor Federalnog zavoda je, uz suglasnost Vlade Federacije BiH, usvojio inovirani Program kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda sa znatno poboljšanim uslovima za korištenje pomenutih sredstava. S tim u vezi, Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine i Federalni zavod potpisali su 20.12.2019. godine Ugovor o namjenskom depozitu, radi realizacije navedenog programa. Realizacija ovog ugovora se očekuje početkom 2020. godine.

4.8. Programi i mjere kantonalnih službi za zapošljavanje

Pored sredstava koje je Federalni zavod obezbijedio u 2019. godini, kantonalne službe za zapošljavanje su svojim sredstvima, uz pomoć kantonalnih vlada ili iz drugih izvora započele implementaciju sljedećih programa:

Tabela 11: Pregled aktivnosti kantonalnih službi za zapošljavanje

Služba za zapošljavanje (kanton)	Naziv mjere / programa	Ciljna grupa	Izvor finansiranja	Ukupno predviđena sredstva	Broj osoba
Tuzlanski	Program zapošljavanja Roma 2019	Romi	Budžet TK, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak	45.000	6
	Program sufinansiranja obavljanja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa /volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica	Nezaposlene osobe sa VSS iz reda boračke populacije	Budžet TK, Ministarstvo za boračka pitanja	910.000,00	Stručno osposobljavanje (14 osoba), zaposlene 3 osobe (ugovaranje i u 2020.god.)
	Program poticanja zapošljavanja 2019	Mladi, Romi, osobe koje su izašle iz sistema javne brige, osobe kojima ni jedan član porodice nije zaposlen i stručno osposobljavanje osoba koje ne pripadaju boračkoj populaciji	Budžet TK (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak)	252.600,00	41 (ugovaranje i u 2020.god.)
Bosansko-podrinjski	Program sufinansiranja poduzetništva u 2019. godini	Nezaposlene osobe koje su prijavljene na evidenciju Službe prije objavljivanja Javnog poziva, KV, SSS i VSS stepena obrazovanja, starosne dobi do 55 godina, koje će da registruju djelatnost kojih nema registrovanih, odnosno kojih ima najviše do tri registrovanih na Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde	Služba za zapošljavanje BPK	50.000,00	2
	Program stručnog osposobljavanja 2018	Nezaposlene osobe VSS, bez radnog iskustva, starosne dobi do 35 godina	Služba za zapošljavanje BPK	106.000	17

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2019. godinu

	Program usavršavanja i zapošljavanja dugoročno nezaposlenih osoba VSS	Dugoročno nezaposlene osobe VSS spreme, koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih Službe najmanje 12 mjeseci, a najviše do 36 mjeseci, prije objavljivanja javnog poziva, a koje imaju izrađen Individualni plan zapošljavanja	Služba za zapošljavanje BPK	54.000,00	12 osoba uključenih u obuku
	Program obuke u 2019. godini (informatika, engleski i njemački jezik)	Nezaposlene osobe, bez obzira na dob i stepen stručne spreme	Služba za zapošljavanje BPK	19.000	59
Srednjo-bosanski	Program sufinansiranja samozapošljavanja START UP 2019	Osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih Službe za zapošljavanje SBK/KSB prije dana podnošenja prijave na Javni poziv, bez obzira na stepen obrazovanja, starosnu dob, spol, radno iskustvo, a koje će po prijavi na Javni poziv registrovati i održati djelatnost u trajanju od najmanje 12 mjeseci.	Služba za zapošljavanje SBK	100.000,00	20
Sarajevo	Program javnih radova	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	1.059.600,00	600
	Program sufinansiranja zapošljavanja Posao za sve	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	840.000,00	200
	Program obuke, dokvalifikacije, prekvalifikacije nezaposlenih osoba kod poznatog poslodavca	Nezaposlene osobe VSS	Služba za zapošljavanje KS	257.120,00	64
	Program Javnih Radova PLUS	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	164.000,00	92
	Program sufinansiranja samozapošljavanja osoba do 35 godina	Nezaposlene osobe do 35 godina	Služba za zapošljavanje KS	400.000,00	20
	Program sufinansiranja Razvoj preduzetništva i podrška pokretanju ovih start up kompanija na području KS-UNDP	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS, UNDP	396.000,00	55

Program sufinansiranja zapošljavanja šehidskih porodica i porodica poginulih boraca	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	2.880.000,00	300
Program sufinansiranja zapošljavanja pripravnika VSS i VŠS	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	1.440.000,00	150
Program sufinansiranja zapošljavanja 50+	Nezaposlene osobe 50+	Služba za zapošljavanje KS	2.304.000,00	240
Javni radovi	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	529.800,00	300
Program sufinansiranja samozapošljavanja	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	2.695.600,00	293
Program sufinansiranja samozapošljavanja šehidskih porodica i porodica poginulih boraca	Nezaposlene osobe šehidskih porodica i poginulih boraca	Služba za zapošljavanje KS	580.000,00	50
Program sufinansiranja zapošljavanja medicinskog i nemedicinskog kadra	Nezaposlene osobe	Služba za zapošljavanje KS	504.000,00	35
Program osposobljavanja učitelja za rad u predškolskim ustanovamaprogramera u IT sektoru	Nezaposlene osobe učitelji	Služba za zapošljavanje KS	36.000,00	18

Za realizaciju navedenih mjera i programa ukupno su predviđena sredstva u iznosu od 15.622.720 KM, kojim je do kraja 2019. godine obuhvaćena 2.591 osobe.

4.9. Unapređenje savjetodavnog rada u službama za zapošljavanje

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kantonalne službe za zapošljavanje su nadležne za posredovanje u zapošljavanju, saradnju sa obrazovnim ustanovama, profesionalnu orijentaciju nezaposlenih i drugih osoba pri izboru zanimanja, stručnu obuku nezaposlenih i prekvalifikaciju zaposlenih za čijim radom je prestala potreba, podsticanje otvaranja novih radnih mjesta i poduzimanje drugih podsticajnih mjera. Federalni zavod prati, koordinira, usklađuje i pruža pomoć u provođenju navednih aktivnosti. Prema Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja (»Službene novine Federacije BiH« broj 74/18) kantonalne službe za zapošljavanje provode aktivnosti *grupnog informisanja, individualnog savjetovanja, individualnih konsultacija i aktivnosti u svrhu pripreme za rad* u cilju aktivnog traženja posla i bržeg pronalaska zaposlenja nezaposlenih osoba.

Ove aktivnosti provode se u deset kantonalnih službi za zapošljavanje, u okviru kojih se nalazi 79 općinskih biroa za zapošljavanje i tri centra za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO). Osnovni limitirajući faktor za aktivno provođenje savjetodavnog procesa, kao i prethodnih godina, predstavlja nesrazmjer u broju evidentiranih nezaposlenih osoba i broja savjetodavaca u opštinskim biroima za zapošljavanje, kao i u dodatnim poslovima koje savjetodavci obavljaju a nisu dio savjetodavnog rada (prijave/odjave, novčane nadoknade i sl.). Potrebno je istaknuti da i dalje procedure rada unutar biroa za zapošljavanje nisu iste u svim kantonima, te da postoje neusklađenosti u poslovima evidentičara i savjetodavaca, kao i različiti informatički sistemi.

U 2019. godini, 157 savjetodavaca je provodilo aktivnosti savjetodavnog rada sa nezaposlenim osobama. U odnosu na broj nezaposlenih u Federaciji BiH za 2019. godinu, jedan savjetodavac je zadužen u prosjeku 2.000 nezaposlenih osoba mjesečno. Međutim taj broj varira u odnosu na broj nezaposlenih unutar kantona i općina, gledajući po kantonima, u Tuzlanskom kantonu jedan savjetodavac u prosjeku ima 3.430 klijenata, dok u Bosansko podrinjskom kantonu 767.

Tabela 12: Pregled broja nezaposlenih osoba uključenih u savjetodavne procese

Red. broj	Kanton	Grupno informisanje	Individualne konsultacije	Individualni plan zapošljavanja
1.	Unsko-sanski	598	12.953	209
2.	Posavski	565	323	1.150
3.	Tuzlanski	1.984	6.616	3.788
4.	Zeničko-dobojski	1.665	7.684	1.385
5.	Bosansko-podrinjski	202	814	554
6.	Srednjobosanski	3.927	7.654	3.213
7.	Hercegovačko-neretvanski	1.042	4.575	1.423
8.	Zapadnohercegovački	300	970	905
9.	Kanton Sarajevo	1.156	17.085	2.866
10.	Kanton 10	1.313	1.450	1.459
UKUPNO		11.439	12.752	16.952

Prilikom prvog prijavljivanja na evidenciju nezaposlenih osoba, grupnim informisanjem u 2019. godini obuhvaćene su ukupno 12.752 osobe, što je u odnosu na 2018. godinu uvećanje za 37%.

Individualnim savjetovanjem i konsultacijama utvrđuju se stručne, radne i lične mogućnosti nezaposlene osobe u svrhu definiranja individualnog plana zapošljavanja. U izvještajnom periodu, savjetodavci u općinskim biroima za zapošljavanje proveli su ukupno 60.124 individualna savjetovanja i konsultacije, što predstavlja uvećanje za 39% u provedbi ovih aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu.

Individualni plan zapošljavanja (IPZ) prema članu 17. Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja („Službene novine Federacije BiH“ broj: 74/18) predstavlja obavezujući dokument u kojem su definirane aktivnosti i obaveze nezaposlene osobe i službe za zapošljavanje, kao i rokovi njihove provedbe. U odnosu na 2018. godinu kada su četiri (4) kantonalne službe za zapošljavanje provodile ovu aktivnost, te izvjestile o urađenih 3.698 IPZ – ova, u 2019. godini primjetan je napredak u provođenju ove obavezne aktivnosti definirane Pravilnikom. U prvom kvartalu 2019. godine Federalni zavod je inicirao i u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, uz potporu Projekta za zapošljavanje mladih (YEP), proveo obuku za 85 savjetodavaca kako bi se u svim kantonalnim službama za zapošljavanje počeo izrađivati IPZ. U 2019. godini savjetodavci u deset (10) kantonalnih službi za zapošljavanje su sa nezaposlenim osobama izradili 16.952 IPZ-a, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja uvećanje za 358%.

Kada je riječ o pripremi za zapošljavanje tj. obukama nezaposlenih osoba za aktivno traženje posla, u toku 2019. godine u dva centra za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO) su pružane usluge informisanja, savjetovanja i dvodnevne obuke o aktivnom traženju posla, kao i u profesionalnom informisanju i savjetovanju o daljem izboru zanimanja u osnovnim i srednjim školama.

Tabela 13: Broj korisnika usluga CISO

Red. Broj	Kanton	Ukupno korisnika	M	Ž	Pronašli zaposlenje
1.	Unsko-sanski (Bihać)	256	113	143	64
2.	Posavski (Odžak)	144	57	87	57
UKUPNO		400	170	230	121

Centri u Bihaću i Odžaku su imali ukupno 400 korisnika, što predstavlja umanjeње od 33% korisnika u odnosu na 2018. godinu. U okviru CISO Mostar 35 maturanata je učestvovalo u psihologijskom testiranju u svrhu izbora zanimanja, profesionalne rehabilitacije i profesionalne selekcije za poznatog poslodavca.

U sklopu Projekta YEP u šest kantonalnih službi za zapošljavanje uspostavljena je aktivna mjera zapošljavanja „Klub za traženje posla“ i to u 19 općinskih biroa. Ovu trosedmičnu aktivnost provode šefovi biroa i savjetodavci, koji su obučeni i certificirani u sklopu Projekta. Aktivnosti kluba u prosjeku traju tri sedmice, a u 2019. godini, u ove aktivnosti uključene su 962 nezaposlene osobe, što predstavlja umanjeње od 17% u odnosu na 2018. godinu. U 2019. godini klub za traženje posla u Službi za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona nije bio aktivan.

Tabela 14: Broj korisnika klubova za traženje posla

Red. broj	Kanton	Ukupno	M	Ž	Pronašli zaposlenje
1.	Tuzlanski	321	117	204	86
2.	Bosansko-podrinjski	124	71	53	56
3.	Srednjobosanski	135	57	78	24
4.	Hercegovačko – neretvanski	30	7	23	5
5.	Kanton Sarajevo	352	96	256	91
UKUPNO		962	348	614	262

4.10. Saradnja sa obrazovnim sistemom

U cilju poboljšanja saradnje sa obrazovnim institucijama, kantonalne službe za zapošljavanje su i u 2019. godini provodile redovne aktivnosti profesionalnog informisanja učenika pred izborom daljeg obrazovanja i zanimanja.

Tabela 15: Broj korisnika profesionalnog informisanja

Red. Broj	Kanton	Ukupno obuhvaćeno osnovnih škola	Ukupno informisano učenika	Ukupno obuhvaćeno srednjih škola	Ukupno informisano učenika
1.	Unsko-sanski	49	2.393	23	1.644
2.	Posavski	7	305	3	289
3.	Zeničko-dobojski	65	4.551	36	3.532
4.	Bosansko-podrinjski	6	182	3	231
5.	Srednjobosanski	48	2.642	23	2.413
6.	Hercegovačko-neretvanski	45	n/a	28	n/a
7.	Kanton Sarajevo	57	n/a	22	n/a

Pregled stanja na tržištu rada, suficitarna i deficitarna zanimanja, kao i brojne dodatne informacije koje mogu poslužiti pri kreiranju upisne politike službe za zapošljavanje su dostavile resornim ministarstvima. Podaci o najbrojnijim zanimanjima na evidenciji nezaposlenih se redovno objavljuju na stranicama službi i Zavoda. Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo je u 2019. godini provela obuku / radionicu za 80 pedagoga i psihologa u osnovnim i srednjim školama.

5. AKTIVNOSTI KOJE SE REALIZIRAJU U SARADNJI S AGENCIJOM ZA RAD I ZAPOŠLJAVANJE BiH

5.1. Zapošljavanje bosanskohercegovačkih zdravstvenih radnika –njegovatelja u Saveznoj Republici Njemačkoj

Na osnovu Dogovora o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u Saveznoj Republici Njemačkoj, potpisanog između Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Centralnog ureda za međunarodno stručno posredovanje Savezne agencije za rad Njemačke, i Operativnog protokola za provođenje Dogovora potpisanog između Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH objavljen je Javni poziv za prijavu za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u Njemačkoj po osnovu Triple win programa. Ovaj program podrazumijeva posredovanje pri zapošljavanju kvalifikovanog medicinskog kadra iz Bosne i Hercegovine u Saveznu Republiku Njemačku (isključivo medicinske sestre/tehničari opšteg i pedijatrijskog smjera).

U 2019. godini zaposlenje u Njemačkoj na poslovima negovatelja dobile su ukupno 683 osoba iz Bosne i Hercegovine, od čega je 529 osoba iz Federacije BiH (275 manje u odnosu na 2018. godinu). Na program Triple win odnose se 83 osobe, od kojih su 53 osobe iz Federacije BiH. Ostale osobe su zaposlene po proceduri za poznatog poslodavca.

5.2. Zapošljavanje državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji

U 2019. godini, u skladu sa provođenjem Sporazuma o zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u Republici Sloveniji, zaposlena je 14.581 osoba iz Bosne i Hercegovine (1.509 osoba manje u odnosu na 2018. godinu), od čega je preko 63% iz Federacije BiH.

Najviše su se iz Bosne i Hercegovine tražili radnici sljedećih zanimanja: vozači (razne kategorije, uključujući i međunarodni transport), varioci, tesari, zidari, bravari, elektroinstalateri, fasaderi i druga zanimanja.

5.3. Ferijalni rad studenata u Saveznoj Republici Njemačkoj

U okviru Programa angažiranja studenata iz Bosne i Hercegovine za ferijalni rad tokom ljetnog raspusta u Saveznoj Republici Njemačkoj u 2019. godini, Agencija za rad i zapošljavanje BiH provela je selekciju i odabrala 23 prijave koje je prosljedila u Centralni ured za posredovanje u zapošljavanju stručne radne snage iz inostranstva (ZAV) na dalje postupanje.

Od tog broja, ZAV je u izvještajnom periodu izvršio posredovanje za 22 studenta, od toga 17 iz Federacije BiH.

I prethodnih godina studenti su uglavnom bili angažirani u oblasti hotelijerstva, gastronomije, poljoprivrede i konsaltinga. Radno vrijeme, plaća i ostali radni uslovi usklađeni su sa utvrđenim tarifnim odredbama, a strani studenti na ferijalnom radu na odgovarajućim poslovima ostvarili su ravnopravan status sa njemačkim radnicima.

6. MONITORING I EVALUACIJA

U 2019. godini nastavljene su aktivnosti unapređenja monitoringa i evaluacije programa aktivne politike zapošljavanja s ciljem dobijanja adekvatnih podataka o realizaciji i ocjeni učinkovitosti ovih programa.

U sklopu USAID-ovog programa MEASURE, Asocijacija Premisa izradila je evaluaciju uticaja mjere Vaučer za posao 2014 čija su ciljna grupa bile nezaposlene osobe dobi od 40 i više godina, a koje su bile prijavljene na evidenciju nezaposlenih najmanje 24 mjeseca. Vaučer za posao 2014 se pokazao kao uspješna mjera aktivne politike za zapošljavanje teže zapošljivih nezaposlenih osoba, koje su ovom mjerom potaknute na aktivno traženje posla, ali i kojima je ovom mjerom omogućen prekid nezaposlenosti i prelazak u formalno zaposlenje, redovna primanja, te sticanje novog znanja i radnog iskustva .

U okviru evaluacije ove mjere poslodavci i obuhvaćene osobe su općenito istakle zadovoljstvo. Poslodavci su mjeru Vaučer za posao 2014 ocijenili prosječnom ocjenom 4,33 (na skali od 1 do 5). Osobe obuhvaćene mjerom su u velikoj većini istakle da je ova mjera bila u potpunosti ili djelimično adekvatna, a posebno pozitivni aspekti ove mjere iz njihove perspektive bili su: mogućnost sticanja redovnih primanja, ciljna grupa na koju je mjera bila fokusirana, te mogućnost sticanja novih znanja, vještina i radnog iskustva. Provjerom statusa zaposlenosti osoba koje su obuhvaćene ovom mjerom 12 mjeseci nakon završetka realizacije, njih 45,60% je još uvijek bilo u radnom odnosu.

Također, Federalni zavod je izradio *Izvještaj o evaluaciji mjere Vaučer za posao 2017*, kojom je, pored starijih od 40 i dugotrajno nezaposlenih, bilo predviđeno sufinansiranje zapošljavanja i drugih teže zapošljivih i marginaliziranih kategorija nezaposlenih osoba, kao što su: osobe sa invaliditetom, članovi šehidskih porodica/podporne porodice poginulih boraca, nezaposleni demobilizirani borci, djeca nezaposlenih demobiliziranih boraca, članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen, Romi, samohrani roditelji, žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici, osobe nez kvalifikacija i sa srednjom stručnom spremom i dr.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba koje su zaposlene na osnovu mjere Vaučer za posao 2017, čak 62% su bile dugotrajno nezaposlene osobe, u prosjeku više od tri (3) godine, dok je osoba koje su starije od 40 godina bilo 35%, što upućuje na zaključak da su ovom mjerom u velikom omjeru bile obuhvaćene teže zapošljive osobe na tržištu rada, sa aspekta njihove dobi i trajanja nezaposlenosti i čija integracija na tržište rada predstavlja težak izazov.

Također, monitoringom i evaluacijom ove mjere utvrđen je visok procenat održivosti zaposlenosti kod sufinansiranih osoba 12 mjeseci nakon završetka ugovora o sufinansiranju zapošljavanja (čak 66%) što se može smatrati veoma dobrim rezultatom s obzirom na kategoriju nezaposlenih osoba koju je obuhvatala ova mjera i što je znatno više u odnosu na rezultate mjera iz prethodnih godina.

O toku i rezultatima realizacije programa aktivne politike zapošljavanja iz 2018. i 2019. godine redovno su dostavljane informacije Upravnom odboru Federalnog zavoda, a podaci o stepenu izvršenja pojedinih mjera u periodu 2016-2019. godina su dostavljani i po zahtjevu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Pored toga, monitoringom programa aktivne politike zapošljavanja iz 2018. godine izvršenog u saradnji s Jedinicom za implementaciju projekata pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike utvrđeno je izvršenje indikatora iz druge godine Projekta podrške zapošljavanju koji finansira Svjetska banka, a koji se

odnose na zapošljavanje najmanje 1.800 mladih nezaposlenih osoba i 5.000 teže zapošljivih nezaposlenih osoba, te su u skladu s tim stvorene pretpostavke za transfer prema Federalnom zavodu u iznosu od 2,7 miliona eura.

Također u sklopu monitoringa, na bazi adekvatnog uzorka, izvršena je i ocjena zadovoljstva korisnika tih programa, te su, na skali od 1 do 5, osobe zaposlene po osnovu navedenih programa iskazale visoku prosječnu ocjenu zadovoljstva programima od 3,9 dok su poslodavci iskazali također visoku prosječnu ocjenu od 4,6.

Istovremeno, poslodavci su iskazali relativno nezadovoljstvo ponudom radne snage ocjenom 3, a kao glavni razlog navode: nedostatak radne snage s odgovarajućim vještinama i radnim iskustvom, te kao dodatni problem na tržištu rada navode visok nivo poreza i doprinosa.

U sklopu praćenja realizacije Projekta podrške zapošljavanja, potvrđena je modifikacija programa aktivne politike zapošljavanja na bazi rezultata evaluacije čime se stižu uslovi za transfer prema Federalnom zavodu u iznosu od 0,5 miliona eura, a u procesu monitoringa utvrđeno je da Federalni zavod za zapošljavanje prati kretanja na tržištu rada o čemu je sačinjen izvještaj koji je dostavljen Svjetskoj banci i koji je dobio status „bez prigovora“, čime je potvrđeno izvršenje još jednog indikatora iz ovog projekta i uslovi za transfer u iznosu od 1 milion eura.

U okviru šireg dijapazona aktivnosti vezanih za monitoring i evaluaciju kretanja na tržištu rada i mjera aktivne politike zapošljavanja u izvještajnom periodu izrađene su: *Izveštaj o trendovima na tržištu rada 2017/2018 (Analitičko-statistički godišnjak)*; *Informacija o analizi potreba i kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH 2018/2019 (kroz organizovano anketiranje poslodavaca)*; *Informacija o realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019 (stanje na dan 30.9.2019. godine)*; *Informacija o realizaciji Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019 (stanje na dan 30.9.2019. godine)* i *Izveštaj o evaluaciji mjere Vaučer za posao 2017.*

7. ZAPOŠLJAVANJE STRANACA

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba regulirano je da je Federalni zavod nadležan za odobravanje zapošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog kantonalnih službi za zapošljavanje, a u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije BiH“, broj 111/12), Zakonom o strancima („Službeni glasnik BiH“, broj 88/15), Procedurom za izdavanje radne dozvole od 6.6.2011. godine i Odlukom o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu, VM broj 241/18 od 22.11.2018. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 92/2018)¹², kojima su, između ostalog, definirani uslovi i način izdavanja te kvota radnih dozvola.

¹² Ovom odlukom je utvrđeno da godišnja kvota za produženje i novo zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini iznosi 1.570 radnih dozvola, od kojih se na Federaciju BiH odnosi 880.

U izvještajnom periodu izdate su 2.064 radne dozvole stranim državljanima na period od tri mjeseca do jedne godine, što je za 216 dozvola više u odnosu na prethodnu godinu. Radne dozvole uglavnom su izdate stranim državljanima koji su osnivači firmi u Federaciji BiH i/ili su u njima lica ovlaštena za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskom prometu, direktori i izvršni direktori.

Najviše radnih dozvola izdato je za rad u sljedećim oblastima: trgovina, poslovanje nekretninama, hotelijerstvo i ugostiteljstvo; prerađivačka industrija; ostale uslužne djelatnosti; umjetnost, zabava i rekreacija; stručne, naučne i tehničke djelatnosti i obrazovanje. Od 2.064 strana državljana kojima je data radna dozvola (iz 74 države), 1.004 je VSS, 18 - VKV, 652 - SSS, 70 - KV, 164 - PK, 40 - NK, te 16-NSS.

Razlog izdavanja radnih dozvola strancima sa nižim stepenom obrazovanja i kvalifikacije jeste to što za određeni broj stranaca upisanih u sudski registar (osnivači firmi- direktori, zamjenici direktora, izvršni direktori), te samostalnih obrtnika po rješenjima službi lokalnih zajednica, u skladu sa važećim propisima u postupku zapošljavanja stručna sprema nije od uticaja za izdavanje radne dozvole, niti se vrši provjera da li na evidenciji nezaposlenih ima osoba koje ispunjavaju uslove poslodavca.

U 2019. godini od 880 radnih dozvola koje se računaju u kvotu izdato je 637, od kojih se na novoizdate odnosi 404, a na produžene 233. Pored radnih dozvola koje se računaju u kvotu, izdato je 1.427 radnih dozvola koje se ne računaju u kvotu prema članu 65 Zakona o strancima.¹³ U svrhu izvještavanja radi izrade Migracionog profila BiH za 2019. godinu, Agenciji za rad i zapošljavanje BiH dostavljeni su podaci o izdatim, produženim, poništenim i važećim radnim dozvolama za strance po državama porijekla, djelatnostima, kvalifikaciji, godinama života i spolu. Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obavezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09).

Tabela 16: Broj izdatih radnih dozvola koje se računaju u kvotu i koje se ne računaju u kvotu u Federaciji BiH u 2019. godini

2019	Radne dozvole koje se računaju u kvotu utvrđenu Odlukom Vijeća ministara BiH			Radne dozvole koje se ne računaju u kvotu po članu 79. Zakona	Ukupno izdate radne dozvole
	Produžene	Novoizdate	Ukupno - kvota		
	233	404	637	1.427	2.064

Godišnja kvota za novo zapošljavanje u Federaciji BiH iznosi 345 radnih dozvola, a za produženje već izdatih radnih dozvola 535.

¹³ U skladu sa članom 65. Zakona o strancima „Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola u sljedećim slučajevima: a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom poslije diplomskom ili doktorskom studiju u BiH; b) strancu čiji se rad u BiH zasniva na međunarodnom sporazumu; c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole po osnovi međunarodnog sporazuma; d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svojeg specifičnog znanja; e) profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima koji rade u BiH na temelju valjano zaključenog ugovora; f) strancu koji se odrekao državljanstva BiH ili g) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u BiH ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u BiH.“

Tabela 17: Pregled izdatih radnih dozvola u Federaciji BiH u 2019. godini, po državama i kvalifikacionoj strukturi

Red. br.	Država	Kvalifikaciona struktura							Ukupn ^o
		NS S	NK	PK	KV	SSS	VKV	VSS	
1.	Turska	3	41	74	12	116	10	132	388
2.	Srbija	0	10	62	16	68	2	51	209
3.	Hrvatska	0	1	2	1	45	0	78	127
4.	Egipat	0	6	0	2	12	1	104	125
5.	Kuvajt	2	3	3	2	42	1	71	124
6.	Sirijska Arapska Republika	1	15	0	3	27	2	64	112
7.	Saudijska Arabija	1	3	0	0	32	1	72	109
8.	Ujedinjeni Arapski Emirati	0	9	0	0	13	1	50	73
9.	Crna Gora	0	7	1	3	33	0	20	64
10.	Kina	0	0	2	5	42	0	9	58
11.	Jordan	0	4	0	0	10	0	31	45
12.	Italija	0	5	2	3	17	0	17	44
13.	Pakistan	5	5	0	1	22	0	10	43
14.	Katar	0	7	0	0	9	0	22	38
15.	Njemačka	0	3	0	3	9	0	23	38
16.	Sjedinjene Američke Države	0	1	1	0	11	0	25	38
17.	Slovenija	0	0	0	0	17	0	19	36
18.	Jemen	1	0	0	0	9	0	22	32
19.	Libijska Arapska Džamahirija	0	1	0	1	6	0	23	31
20.	Sjeverna Makedonija	0	1	9	2	10	0	7	29
21.	Irak	0	2	0	0	2	0	15	19
22.	Indija	0	0	0	0	3	0	14	17
23.	Islamska Republika Iran	1	3	0	0	7	0	5	16
24.	Nizozemska	0	2	0	0	10	0	4	16
25.	Ujedinjeno Kraljevstvo	0	2	0	0	2	0	12	16
26.	Bahrein	0	1	0	0	7	0	7	15
27.	Austrija	0	0	0	7	3	0	4	14
28.	Palestinska Teritorija	0	0	0	0	6	0	7	13

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2019. godinu

	(Zapadna Obala i Pojas Gaze)								
29.	Malezija	0	0	5	2	3	0	2	12
30.	Oman	0	1	0	0	3	0	8	12
31.	Francuska	0	0	0	0	4	0	7	11
32.	Kanada	0	1	0	0	2	0	5	8
33.	Ruska Federacija	0	0	0	1	2	0	5	8
34.	Slovačka Republika	0	0	0	0	6	0	2	8
35.	Izrael	0	1	0	1	5	0	0	7
36.	Brazil	0	0	0	0	5	0	1	6
37.	Libanon	0	1	0	0	1	0	4	6
38.	Poljska	0	0	2	0	1	0	3	6
39.	Ukrajina	0	1	0	0	2	0	3	6
40.	Španija	0	0	0	0	1	0	5	6
41.	Australija	0	0	0	0	0	0	5	5
42.	Švedska	1	0	0	1	3	0	0	5
43.	Švicarska	0	0	0	2	1	0	2	5
44.	Argentina	0	0	0	0	4	0	0	4
45.	Bugarska	0	0	0	0	2	0	2	4
46.	Filipini	1	0	0	0	2	0	1	4
47.	Rumunija	0	1	0	1	0	0	2	4
48.	Tunis	0	0	0	0	3	0	1	4
49.	Češka Republika	0	0	0	1	0	0	3	4
50.	Bjelorusija	0	0	0	0	1	0	2	3
51.	Grčka	0	0	0	0	0	0	3	3
52.	Nepal	0	0	0	0	3	0	0	3
53.	Sudan	0	0	0	0	1	0	2	3
54.	Azerbejdžan	0	0	0	0	0	0	2	2
55.	Danska	0	0	0	0	0	0	2	2
56.	Etiopija	0	1	0	0	0	0	1	2
57.	Japan	0	0	0	0	0	0	2	2
58.	Koreja Republika	0	0	0	0	0	0	2	2
59.	Mađarska	0	0	0	0	1	0	1	2
60.	Nigerija	0	0	0	0	2	0	0	2
61.	Alžir	0	0	0	0	0	0	1	1
62.	Belgija	0	1	0	0	0	0	0	1
63.	Bolivija	0	0	0	0	0	0	1	1

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2019. godinu

64.	Estonija	0	0	0	0	0	0	1	1
65.	Gruzija	0	0	0	0	1	0	0	1
66.	Južna Afrika	0	0	0	0	1	0	0	1
67.	Kipar	0	0	0	0	0	0	1	1
68.	Latvija	0	0	0	0	0	0	1	1
69.	Mauritanija	0	0	0	0	0	0	1	1
70.	Moldova, Republika	0	0	1	0	0	0	0	1
71.	Turkmenistan	0	0	0	0	1	0	0	1
72.	Uzbekistan	0	0	0	0	0	0	1	1
73.	Venecuela	0	0	0	0	1	0	0	1
74.	Šri Lanka	0	0	0	0	0	0	1	1
UKUPNO		16	140	164	70	652	18	1.004	2.064

Od ukupnog broja izdatih radnih dozvola stranim državljanima, na Kanton Sarajevo se odnosi 63,47%.

Tabela 18: Pregled izdatih radnih dozvola u Federaciji BiH u 2019. godini po kantonima i spolu, izraženo u procentima

Kanton	Muškarci	Žene	Ukupno	Procenti
Sarajevo	1.199	111	1.310	63,47%
Hercegovačko-neretvanski	215	57	272	13,18%
Zeničko-dobojski	110	34	144	6,98%
Tuzlanski	98	13	111	5,38%
Unsko-sanski	73	6	79	3,83%
Srednjobosanski	51	11	62	3,00%
Zapadnohercegovački	29	9	38	1,84%
Kanton 10	19	1	20	0,97%
Bosansko-podrinjski	12	3	15	0,73%
Posavski	8	5	13	0,63%
Ukupno	1.814	250	2.064	100%

8. AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU RADA FEDERALNOG ZAVODA I KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

U 2019. godini provedene su aktivnosti jačanja kapaciteta kroz unapređenje ljudskih resursa, primjene sistema finansijskog upravljanja i kontrola itd.

8.1. Stručno osposobljavanje zaposlenika

U cilju održavanja dostignutog nivoa i unapređenja institucionalnog kapaciteta Federalnog zavoda nastavilo se sa kontinuiranom edukacijom zaposlenika radi

povećanja nivoa stručnog znanja i kompetencija. Ovaj koncept u upravljanju ljudskim resursima provodi se u skladu sa godišnjim Programom edukacije radnika, koji obuhvata niz kontinuiranih aktivnosti (seminari, radionice, radno-edukativni sastanci i dr.), a o izvršenoj edukaciji se sačinjava godišnji izvještaj. Edukacije zaposlenika su provedene iz sljedećih oblasti: finansije i računovodstvo, finansijsko upravljanje i kontrola, aktivna politika zapošljavanja, monitoring i evaluacija, upravljanje dokumentacijom, javne nabavke i dr, a sve ovisno o opisu poslova i odgovornosti, te dostignutoj osposobljenosti radnika, kao i iskazanim potrebama i objektivnim mogućnostima. Osim edukacije zaposlenika Federalnog zavoda, a u skladu sa svojim nadležnostima, radi stručnog usavršavanja, razmjene znanja i iskustava zaposlenika, organizirani su radno-edukativni sastanci sa radnicima kantonalnih službi za zapošljavanje iz segmenata tržišta rada, uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema i dr. U 2019. godini nastavljena je implementacija uvođenja savremenih metoda u radu uz podršku Projekta zapošljavanja mladih (YEP) koji finansira Vlade Švicarske. U sklopu više ciklusa, provedene su obuke za zaposlenike Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje u vezi sa radom sa korisnicima usluga (nezaposlenim osobama i poslodavcima), kao i trening trenera u saradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje. Međunarodna organizacija rada (ILO) je organizovala petodnevnu obuku trening trenera za poticanje samozapošljavanja "Započni i unaprijedi svoj posao" (SYB), a kojoj je prisustvovalo 10 zaposlenika Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.

8.2. Plan integriteta Federalnog zavoda

U skladu sa Strategijom za prevenciju i borbu protiv korupcije 2015-2019 i Planom integriteta Federalni zavod je u 2019. godini izvršio analizu provođenja mjera iz Plana integriteta za upravljanje rizikom i unapređenje integriteta institucije, te je utvrđen visok stepen izvršenja istih.

8.3. Primjena finansijskog upravljanja i kontrole

U 2019. godini u okviru sistema finansijskog upravljanja i kontrole (FUK) kontinuirano su poduzimane aktivnosti na unapređenju i razvoju, te je u sklopu toga izvršena dopuna Mape procesa, koju sačinjavaju ključni poslovni procesi i procedure u Federalnom zavodu, i to ukupno 34 procesa i 61 procedura. U sklopu projekta "Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini" za radnike iz Federalnog zavoda za zapošljavanje, a radi unapređenja znanja iz oblasti upravljanja rizicima, organizovana je interaktivna radionica u Federalnom ministarstvu finansija pod nazivom "Upravljanje rizicima - izrada registra rizika za budžetsku organizaciju". Također, u skladu s inoviranom Strategijom upravljanja rizicima u Federalnom zavodu formirane su pretpostavke za ažuriranje registra rizika. Navedenom strategijom utvrđena je usmjerenost Federalnog zavoda prema upravljanju rizicima i uvođenje kontrolnih mehanizama za smanjenje rizika u provođenju aktivnosti dostizanja strateških i operativnih ciljeva.

9. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

Zakonska obaveza Federalnog zavoda jeste da vodi i objedinjuje zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i da predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti. Federalni zavod je obezbijedio nesmetano funkcionisanje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a) u oblasti zapošljavanja kroz odgovarajuće održavanje hardverskih i softverskih komponenti, mrežne opreme, te licenci neophodnih za nesmetan rad Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.

Ključne funkcije prilagođavanja aplikativnog rješenja, neophodnog za početak vođenja evidencija u skladu su Pravilnikom o evidencijama o oblasti zapošljavanja, koji je stupio na snagu u 2018. godini, uspješno su završene i kantonalnim službama za zapošljavanje je omogućeno da svoj rad baziraju na novim rješenjima. Implementacijom ovog rješenja otvorena je mogućnost procesa ponovne registracije nezaposlenih osoba u Federaciji BiH koja je predviđena navedenim Pravilnikom.

U toku 2019. godine završena je faza unapređenja, profiliranja i procesuiranja podataka iz starih, autonomnih baza podataka a sa ciljem nesmetanog rada na novom aplikativnom rješenju za službe za zapošljavanje Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Unsko-sanskog kantona. Službe za zapošljavanje Sarajevskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog i Kantona 10 su predviđene da pristupe probnom radu u toku 2020. godine, te da se time i završi ukupna implementacija informacionog sistema u oblasti zapošljavanja u svim kantonima. Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog, Srednjobosanskog i Posavskog kantona je u nesmetanoj produkciji već duži vremenski period. U 2019. godini u svim kantonalnim službama za zapošljavanje realizirane su ili je u fazi završetka većina obaveza koja proističu iz kreditnog aranžmana sa Svjetskom bankom vezanih za popunjavanje i unos individualnih planova za zapošljavanje u baze Jedinstvenog informacionog sistema.

Uspješno je implementiran i u testnoj fazi je i novi modul provođenja aktivnih politika zapošljavanja.

Završena je implementacija javne nabavke Dokument menadžment sistema (DMS) za potrebe Federalnog zavoda i počela je produkcijska faza.

Razmjena podataka sa Poreznom upravom Federacije BiH je funkcionirala bez većih problema, tako da su, između ostalog, prijave na zdravstveno osiguranje vršene elektronskim putem, a izvršeno je i unapređenje postojećih funkcionalnosti razmjene podataka čime je omogućena i dostava podataka iz kantonalnih službi za zapošljavanje vezanih za penzijsko i invalidsko osiguranje. Osigurano je i kontinuirano pružanje usluge tehničke podrške u eksploataciji aplikativnog softvera finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju i softverskog modula za praćenje realizacije programa aktivne politike zapošljavanja, čime je omogućen nesmetan rad kako u Federalnom zavodu tako i u kantonalnim službama za zapošljavanje.

10. UPRAVNI ODBOR

Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor. Upravni odbor ima sedam (7) članova. Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na način propisan zakonom. Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.

Djelokrug rada Upravnog odbora utvrđen je Statutom Federalnog zavoda za zapošljavanje i Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 41/01, 22/05, 9/08).

Način rada Upravnog odbora regulisan je Poslovnikom o radu koji je utvrdio i donio Upravni odbor Zavoda.

U izvještajnom periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine Upravni odbor je održao dvadesetdvije (22) sjednice, na kojima je usvojio 82 odluke, šest (6) izvještaja, pet (5) zaključaka, tri (3) pravilnika, jedan (1) poslovnik, te primio na znanje 19 informacija. Osim navedenih, Upravni odbor se imao priliku upoznati i s drugim aktima koji sadrže informacije vezane za poslovanje Zavoda.

Upravni odbor je na navedenim sjednicama rješavajući pitanja iz svoje nadležnosti donio programe iz oblasti aktivne politike zapošljavanja, i to Program sufinansiranja zapošljavanja 2019, Program sufinansiranja samozapošljavanja Start-up 2019, Program „Obuka i rad 2019“, Program sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 2019, te Program sufinansiranja zapošljavanja Roma u 2019. godini.

Značajan iskorak je načinjen i donošenjem inoviranog Programa kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje, koji je, nakon usvajanja od strane Vlade Federacije BiH, rezultirao potpisivanjem ugovora o namjenskom depozitu između Razvojne banke Federacije BiH i Zavoda, a radi realizacije Programa.

S ciljem poboljšanja kvaliteta programa aktivne politike zapošljavanja, Upravni odbor je usvojio i Pravilnik o izradi programa sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad.

Upravni odbor je razmatrao i Izvještaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2018. godinu, koji je nakon usvajanja upućen u dalju proceduru putem resornog ministarstva.

U zakonskom roku je donesen i Finansijski plan Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu i procjena plana za 2021. i 2022. godinu, te je isti blagovremeno upućen u dalju proceduru. Usvojene su i Odluka o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu, te Odluka o usvajanju Plana javnih nabavki Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu.

U kontekstu programiranja rada, odnosno donošenja strateških dokumenata za sljedeću godinu, odnosno za period 2020.-2022, Upravni odbor je donio i Odluku o usvajanju Programa rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu. Odluku o usvajanju Trogodišnjeg plana rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za period 2020.-2022., kao i Odluku o usvajanju Godišnjeg plana rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu.

11. KOORDINACIJA RADA KANTONALNIH SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

Zakonska nadležnost Federalnog zavoda, između ostalog, jeste i da prati, usklađuje i koordinira rad kantonalnih službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. S tim u vezi, u 2019. godini održano je sedam (7) sastanaka direktora javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH na kojima su usaglašavana aktuelna pitanja vezana za oblast zapošljavanja, materijalno-socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, te razmatrani rezultati realizacije programa aktivne politike zapošljavanja radi dogovora o narednim programskim aktivnostima. Također, u 2019. godini, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje potpisan je Sporazum o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2019, Sporazum o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019, kao i Sporazum o finansiranju i realizaciji Programa „Obuka i rad 2019“.

12. INFORMISANJE

Federalni zavod je u izvještajnom periodu pravovremeno informisao javnost o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, te održao visok nivo saradnje sa medijima, kao glavnim kanalima informisanja javnosti. Navedene aktivnosti su se odvijale u skladu sa Programom rada za 2019. godinu, Trogodišnjim planom rada Zavoda 2019-2021, Godišnjim planom rada za 2019. godinu, Strategijom komuniciranja 2015-2020. godine, te Zakonom o slobodi pristupa informacijama.

Federalni zavod je medijima redovno dostavljao podatke, informacije, kao i saopštenja o svojim aktivnostima i kretanjima na tržištu rada, koja su preuzimana i objavljivana u štampanim medijima, informativnim emisijama elektronskih medija i na internet portalima. Osim toga, u cilju promocije mjera aktivne politike zapošljavanja, 8.3.2019. godine je organizovana konferencija za medije, kojoj je prisustvovao veliki broj predstavnika medijskih kuća.

Također, navedene vijesti objavljivane su i na internet stranici Federalnog zavoda (www.fzzz.ba), koja je u 2019. godini zabilježila 98.371 korisnika a koji su obavili 1.965.881 pregled stranice, čime je zadržan nivo dobre posjećenosti internet stranice iz prethodne godine. Na web stranicu Federalnog zavoda u predmetnoj godini postavljeno je 65 objava. Facebook profil Federalnog zavoda, koji trenutno broji preko 22.000 „pratitelja“, korišten je kao medij za objavljivanje vijesti, velikog broja korisnih informacija, kao i linkova za slobodna radna mjesta, a kao novina uveden je Instagram profil kao dodatni kanal komuniciranja sa javnosti.

Zabilježena su 22 priloga na televizijskim i radio stanicama u Bosni i Hercegovini, uglavnom u informativnim emisijama, u okviru kojih su predstavnici Federalnog zavoda davali izjave u vezi sa kretanjima na tržištu rada i predstavljali aktivnosti Federalnog zavoda. Na osnovu pregleda arhiviranih članaka objavljenih u štampanim medijima i na Internet portalima može se konstatirati da je u predmetnoj godini u navedenim medijima u Bosni i Hercegovini objavljeno 15 članaka u kojima se spominje Federalni zavod. Broj objavljenih članaka i emitiranih priloga vjerovatno je veći jer spomenute brojke podrazumijevaju samo one medijske sadržaje koje smo uspjeli zabilježiti.

U cilju informisanja stručne ali i šire javnosti, na web stranici Federalnog zavoda mjesečno je objavljivani mjesečni statistički bilten sa podacima o kretanjima na tržištu rada u Federaciji BiH.

13. SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA

Federalni zavod je u 2019. godini imao intenzivnu saradnju sa Vladom Federacije BiH i Federalnim ministarstvom rada i socijalne politike. Federalni zavod je uključen i u izradu Strategije razvoja Federacije BiH 2021-2027 u okviru tematske grupe: Društveni razvoj.

Također, saradnja je ostvarena i sa sljedećim međunarodnim institucijama i projektima: Međunarodna organizacija rada, Razvojni program Ujedinjenih nacija, (UNDP), Evropska trećing fondacija (ETF), Projekat zapošljavanja mladih YEP, Projekat Monitoring and Evaluation Support Activity (MEASURE - BiH), Fondacij „Mozaik“, Fondacija Helvetas, te NALED-GIZ. Posebno je bitno naglasiti realizaciju projekata koji su realizirani u saradnji sa Regionalnim vijećem za saradnju (RCC) - Regionalni projekat „Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja“ (ESAP), te Međunarodnom organizacijom rada (ILO) - Regionalni projekat „Promocija inkluzivnih rješenja tržišta rada Zapadnog Balkana“.

Putem Ureda za evropske integracije Vlade Federacije BiH aktivno se participiralo u radu relevantna tri pododbora u sklopu procesa izvještavanja o realiziranim aktivnostima vezanim za ispunjavanje postavljenih uslova za oblast tržišta rada.

Sarađivano je i sa nadležnim institucijama za zapošljavanje: Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

U saradnji sa Federalnim ministarstvom za pitanja boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata i krovnim udruženjima članova porodica šehida i poginulih boraca intenzivirane su aktivnosti na pripremi i realizaciji programa zapošljavanja nezaposlenih osoba iz ove kategorije u saradnji s kantonalnim službama za zapošljavanje i ministarstvima za boračka pitanja.

Ostvarena je i saradnja sa javnim univerzitetima u Federaciji BiH i kantonalnim ministarstvima obrazovanja, a data je podrška velikom broju aktivnosti, koje realiziraju različite nevladine organizacije s fokusom na promociju volonterizma, stručnog osposobljavanja i usavršavanja, razvoj poduzetništva među mladim osobama i ženama i slično.

Nastavljena je uspješna saradnja sa Gender centrom Federacije BiH, te je Federalni zavod u potpunosti izvršio predviđene aktivnosti u vezi sa realizacijom zadataka iz Akcionog plana prevencije i borbe protiv nasilja u porodici.

Intenzivirana je saradnja sa Svjetskom bankom (WB), s posebnim fokusom na realizaciju Projekta podrške zapošljavanju tj. realizaciju i evaluaciju određenih dosadašnjih mjera aktivne politike zapošljavanje u Federaciji BiH, te provođenje ispitivanja potreba tržišta rada.

U saradnji sa Uredom atašea za socijalnu politiku Austrije organizovana je druga međunarodna konferencija „Izazovi na tržištu rada“ uz učešće brojnih aktera na tržištu rada.

Federalni zavod je, u okviru zakonskih nadležnosti, aktivno učestvovao u procesu izrade nacrtu i prijedloga međunarodnih sporazuma i ugovora o socijalnom osiguranju i zapošljavanju, zakona i drugih propisa.

14. PREGLED OSNOVNIH PODATAKA I ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA

U 2019. godini prosječan broj zaposlenih u Federaciji BiH je iznosio 531.483 radnika, što je povećanje za 11.683 radnika u odnosu na 2018, prosječan broj nezaposlenih u 2019. godini bio je 313.570 i u odnosu na prosjek 2018. godine manji je za 22.041.

Također, u 2019. godini sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH zaposleno je 97.950 osoba, a na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa prijavilo se 82.327 osoba.

S obzirom na činjenicu da sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju kantonalnim službama za zapošljavanje nisu bila dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko-invalidsko osiguranje nezaposlenih osoba) i pokrivanje administrativnih troškova, Federalni zavod je, u skladu sa zakonskim prioritetima, u izvještajnom periodu znatna finansijska sredstva usmjerio kantonalnim službama za zapošljavanje u navedene svrhe. Iako u znatno manjem obimu nego je to evidentirano u prethodnim godinama, određene kantonalne službe za zapošljavanje i dalje nisu mogle uredno izmiriti svoje primarne zakonske obaveze po osnovu materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, koje su u 2019. godini iznosile:

- za novčanu naknadu 53.955.625 KM,
- za zdravstveno osiguranje 20.227.151 KM i
- za penzijsko-invalidsko osiguranje 1.772.739 KM.

Stoga je Federalni zavod, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima, nakon odobrenja Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, izvršio uplatu nedostajućih sredstava za šest (6) kantonalnih službi za zapošljavanje u iznosu od 4.160.802 KM.

Također, osigurana su sredstva za realizaciju mjera i programa aktivne politike zapošljavanja započetih u prethodnom periodu, a srazmjerno raspoloživim finansijskim sredstvima Federalnog zavoda, u 2019. godini stvorene su pretpostavke za implementaciju novih mjera.

Tako su, između ostalih, u 2019. godini realizirani sljedeći programi i mjere:

- Program sufinansiranja zapošljavanja 2019
 - Prvo radno iskustvo 2019 (626 osoba)
 - Zapošljavanje žena 2019 (1.477 osoba)
 - Prilika za sve 2019 (4.967 osoba)
 - Doprinos 500 2019 (55 osobe)
 - Nova prilika 2019 (376)
 - Periodično/sezonsko zapošljavanje 2019 (1.235)
 - Javni radovi 2019 (181 osoba)
 - Tražim poslodavca 2019 (740 osoba)
 - Služba u zajedničkim projektima 2019 (654 zaposlene osobe / 558 osoba uključenih u proces obuke)
- Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2019
 - Poduzetništvo za mlade 2019 (407 osoba)
 - Poduzetništvo za žene 2019 (325 osoba)
 - Poduzetništvo za sve 2019 (672 osoba)

- Druga prilika 2019 (127 osoba)

- Program Obukom i rad 2019 (115 osoba obučeno od čega 111 je zaposleno)

Zaključeni su i ugovori o sufinansiranju zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama kojima je omogućeno zapošljavanje i obuka 376 osoba.

Pored toga, programima i mjerama kantonalnih službi za zapošljavanje, finansiranim iz sredstava službi ili kantonalnih vlada, omogućeno je osposobljavanje, zapošljavanje i samozapošljavanje 2.591 osobe.

Pomenutim mjerama i programima iz 2019. godine Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, koji su, između ostalog, bili rodno senzitivni i fokusirani na mlade i teško zapošljive kategorije nezaposlenih osoba stvorene su pretpostavke za zapošljavanje oko 15.000 osoba, s tim da je u toku zaključivanje ugovora s poslodavcima po osnovu prijave pristiglih krajem 2019. godine, a nakon čega će se imati cjelovit pregled ostvarenih rezultata.

U sklopu aktivnosti vezanih za aktivaciju nezaposlenih osoba, obuke za aktivno traženje posla i savjetovanje, na području Federacije BiH u 2019. godini, grupnim informisanjem je obuhvaćeno 11.436 osoba, a individualnim konsultacijama 12.752 osobe. Izradom individualnih planova za zapošljavanje obuhvaćeno je 16.952, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja uvećanje za 358%, dok su centri za informisanje, savjetovanje i obuku imali ukupno 400 korisnika, a klubovi za traženje posla 962 korisnika.

Osnovni limitirajući faktor za aktivno provođenje savjetodavnog procesa, kao i prethodnih godina, predstavlja izrazit nesrazmjer u broju evidentiranih nezaposlenih osoba i broja savjetodavaca u opštinskim biroima za zapošljavanje, kao i u dodatnim poslovima koje savjetodavci obavljaju (prijave/odjave, novčane nadoknade i sl.). U 2019. godini, jedan savjetodavac zadužen je u prosjeku za 2.000 nezaposlenih osoba mjesečno.

U cilju poboljšanja saradnje sa obrazovnim institucijama, kantonalne službe za zapošljavanje su i u 2019. godini provodile redovne aktivnosti profesionalnog informisanja učenika pred izborom daljeg obrazovanja i zanimanja, te je u sklopu tih aktivnosti između ostalog Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo u 2019. godini provela obuku / radionicu za 80 pedagoga i psihologa u osnovnim i srednjim školama.

Također, intencija je da se do kraja 2020. godine dovrši implementacija Jedinственog informacionog sistema na čega bi se ujednačile prakse i operativno djelovanje u svim kantonalnim službama za zapošljavanje.

Pored navedenog, veoma važno je navesti i potrebu izmještanja administriranja i finansiranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba iz javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH u kontekstu srednjoročnih ciljeva, strateških opredjeljenja i približavanja funkcionisanja istim institucijama u zemljama Evropske unije, ali i usklađivanja s rješenjima ovog problema na području cijele Bosne i Hercegovine.

Evidentna je stagnacija ili usporavanje određenih trendova na tržištu rada, te je stoga potrebna snažan sistemski reakcija u više pravaca koji utiču na poslovni ambijent i olakšavanje poslovanja, otvaranje radnih mjesta, te povećanje produktivnosti i konkurentnosti radne snage. Jedna od posljedica je i svakako migracija radne snage.

Pravci djelovanja Federalnog zavoda će u narednom periodu biti određeni ukupnim procesima priključenja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, naročito kroz donošenje i primjenu zakonske i podzakonske regulative u predmetnoj oblasti, te obavezu implementacije mjera koje direktno pomažu kroz ekonomske i socijalne reforme. Nesporno je da do poboljšanja ukupnog stanja na tržištu rada može doći samo uz sinergijsko djelovanje javnih službi za zapošljavanje sa drugim nadležnim institucijama i organizacijama, a posebno kroz donošenje adekvatnih propisa, usklađivanje obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada i ulaganje u nauku i inovacije, podsticanje poduzetništva, rasterećenje privrede i otvaranja novih radnih mjesta privlačenjem kvalitetnih investicija.

Broj: 01/1-45-1987/20
Datum: 16.03.2020. godine

